١

رسائل النور میزانلرندن :. ایمان آخرت برهانلرندن

ایکی مقامدر

ایمان باللّٰهه دائر

یگرمی ایکنجی سوز

بسم الله الرحمن الرحيم

حکایهٔ تمثیلیه‌سی

مؤلفی

سعید النورسی

١٢٩٣

MİLLİ KÜTÜPHANE - ANKARA - 1946

استنساخ تاریخی

١٣٦٣

86/4·1413

B.: - 5 Mayıs 1986
Zeynel Usul-Ark.

بسم الله الرحمن الرحيم

وَيَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ .:. وَتِلْكَ الْاَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ .:.

بر زمانده ایکی آدم بر حوضده یقاندقلری وقت فوق العاده بر تأثیر آلتنده کندیلرندن گچدیلر . گوزلرینی آچدقلری وقت گوردیلرکه : عجیب بر عالمه گیتیریلمشلر . اویله بر عالم که : کمال انتظامنده بر مملکت حکمنده ، بلکه بر شهر حکمنده ، بلکه بر سرای حکمنده ، کمال حیرتلرندن اطرافلرینه باقدیلر گوردیلرکه : بر جهتده باقیلسه ؛ عظیم بر عالم گورونور ، بر جهتده باقیلسه منتظم بر مملکت ، بر جهتده باقیلسه مکمل بر شهر ، بر جهتده باقیلسه بر عالمی ایچنه آلمش بر سرایدر . شو عجائب عالمده گزه‌رك سیران ایتدیلر گوردیلرکه : بر قسم مخلوقلر وار ، بر طرز ایله قونوشیورلر فقط اونلرك دیللرینی بیلمیورلر . یالکز اشارتلرندن آڭلاشیلیورکه ؛ مهم بر ایشلر

2

گوریورلر . و اهمیتلی وظیفه‌لر یاپیورلر . او ایکی آدمدن بریسی آرقداشنه دیدیکه : شو عجیب عالمك البته بر مدبری ، و شو منتظم مملکتك بر مالکی شو مکمل شهرك بر صاحبی ، شو مصنع سرایك بر اوسطه‌سی واردر . بز چالیشمالی‌یز . اونی طانیمالی‌یز . چونکه ؛ آڭلاشیلیورکه : بزی بورایه گتیرن اودر . اونی طانیمازسه‌ق کیم بزه مدد ویره‌جك . دیللرینی بیلمه‌دیگمز ، اونلر بزی دیڭله‌مدکلری شو عاجز مخلوقلردن نه بکله‌یه بیلیرز . هم قوجه بر عالمی ، بر مملکت صورتنده ، بر شهر طرزنده ، بر سرای شکلنده یاپان ، و باشدن باشه خارقه شیلرله طولدیران ، و مزیناتك انواعیله تزیین ایدن ، عبرتنما معجزه‌لرله دونادان بر ذات ، البته بزدن ، و بورایه گلنلردن بر ایسته‌دیگی وار اونی طانیمالی‌یز . هم نه ایسته‌دیگنی بیلمه‌کلگمز لازمدر .

اوته‌کی آدم دیدی : اینانمام . بویله بحث ایتدیگڭ گبی بر ذات بولنه و بتون بو عالمی تك باشیله اداره ایتسون .

آرقداشی جواباً دیدیکه ؛ اونی طانیمازسه‌ق ، لاقید قالسه‌ق ، منفعتی

هیچ یوق . ضرری اولورسه پك عظیمدر . اوننك ایچون اوڭا
قارشی لاقید قالمق هیچ کار عقل دگلدر . اگر بر طاتماغه چالیشساق
مشقتی پك خفیفدر . منفعتی اولورسه پك عظیمدر .

او سرسم آدم دیدی : بن بونه راحتی ، کیفمی اونی دوشونمکده گوریورم
هم بویله عقلیه صیغمایان شیلرله اوغراشمیاجغم . بتون بو ایشلر تصادفی
و قارمه قاریشیق ایشلردر . کندی کندینه دونییور . بڭا نه لازم
عقللی آرقداشی اوڭا دیدی : سنك بو تمردك بنیده ، بلکه : چوقلری
ده ، بلایه آته‌جقدر . بر ادبسزك یوزندن بعضاً اولور ، بر مملکت
خراب اولور .

ینه او سرسری دونوب دیدیکه : یا قطعیاً بڭا اثبات ایتکه : بو قوجه مملکتك
تك بر مالكی ، تك بر صانعی واردر . یاخود بڭا ایلیشمه .

جواباً آرقداشی دیدی : مادام عنادك دیوانه‌لك درجه‌سنه
چیقمه . او عنادکله بزی ، و بلکه : مملکتی بر قهره گرفتار ایده‌جکسك

بنده سڭا اون ایکی برهان ایله گوستره‌جگمکه : بر سرای گبی شو عالمك ، بر شهر
گبی شو مملکتك بر اوسطه‌سی واردر . و او اوسطه هر شیئی اداره ایدن ، یالگز
اودر . هیچ بر جهتده نقصانیتی یوقدر . بزه گورونمیور او اوسطه بزی
و هر شیئی گورور . و سوزلری ایشیدر . بتون ایشلری معجزه و خارقه‌در .
بتون گوردیگمز ، و دیللرینی بیلمه‌دیگمز شو مخلوقلر اوننك مأمورلریدر .

برنجی برهان : گل ، هر طرفه باق . هر شیئه دقت ایت . بتون بو ایشلر
ایچنده گیزلی بر ال ایشله‌یور . چونکه ، باق . بر درهم قادار [حاشیه ١] قوتی
اولمیان چکرده‌ك کوچکلگنده بر شی بیکلر باطمان یوکی قالدیریور . ذره [حاشیه ٢]
قادار شعوری اولمیان ، غایت حکیمانه ایشلر گوریور . دیمك بونلر کندی کندینه
ایشله‌میور . اونلری ایشلتدیرن گیزلی بر قدرت صاحبی وار . اگر ، کندی
باشنه اولسه ، بتون باشدن باشه بو گوردیگمز مملکتده هر ایش معجزه‌کار

حاشیه ١ : آغاجلری باشنده طاشیان چکرده‌کلره اشارتدر .

حاشیه ٢ : کندی کندینه یوکسلمیور ، و میوه‌لرك ثقلتنه طایانه‌میان اوزوم چوبوقلری
گبی نازنین نباتاتك باشنده آغاجلره لطیف اللری آتوب صارماللرینه ، و اونلره
بو کلمه‌لرینه اشارتدر .

بر خارقه اولمه‌لازمگلیر. بوایسه: سفسطه‌در.

ایکنجی برهان: گل، بتون بو اووالری، بو میدانلری، بو منزللری سوسلندیرن شیلره اوسته دقت ایت. هر برینده گیزلی ذاتدن خبرویرن ایشلر وار. عادتا هر بری بر طرّه، بر سکّه گبی او غیبی ذاتدن خبرویریور ایشته، گوزیگك اوگنده: باقه. بر درهم پاموقدن [حاشیه³] نه یاپیورلر باقه، قاج طوپ چوخه و پاتسته و چیچکلی قوماشه چیقدی. باقه، اوندن نه قادار شکرلمه‌لر، بو وارلاوه طاتلی کوفته‌لر یاپیلیورکه: بزم گبی بیکلر آدم گه‌یسه، ویسه کافی گلیر. همده باقه، بوده میری، طوپراغی، صویی کوموری، باقیری، گوموشی، آلتونی غیبی آووجنه آلدی. بر آت [حاشیه⁴] پارچه‌سی یاپدی. باقه، گور. ایشته عقللره آدم. بوایسه اویله بر «ذاته» مخصوصدرکه: بتون بو مملکت، بتون اجزاسیله اونك معجزه قدرتی آلتنده طوریور.

[حاشیه³] تخمه اشارتدر. مثلا، ذرّه گبی بر آفیون تخمی و بر درهم گبی بر دزدالی نواتی، بر قاوون چکرده‌گی ناصل چوخه‌دن داها گوزل طوقونمه یاپراقلر، پاتسته‌دن داها بیاض صاری و بیاض چیچکلر، شکرلمه‌دن و طاتلی کوفته‌لردن، و قونسروه قوطولرندن داها لطیف، داها لذیذ و داها شیرین میوه‌لری خزینۀ رحمتدن گتیریورلر. بزلره اوزاتیورلر.

[حاشیه⁴] عنصرلردن جسم حیوانی‌یی خلق، و نطفه‌دن ذی حیاتی ایجاد ایتمه‌یه اشارتدر.

اوچنجی برهان: گل، بو متحرّك [حاشیه] آنتیقه صنعتلرینه باقه. هر بریسی اویله بر طرزده یاپیلمش، عادتا بو قوجه سرایك بر کوچوك نسخه‌سیدر. بتون بو سرایده نه وارسه، او کوچوك متحرّك ماکینه‌لرده بولونیورلر. هیچ ممکنمیدرکه بو سرایك اوسطه سندن باشقه بریسی گلسون، بو عجیب سرایی بر کوچوك ماکینه‌ده درج ایتسون. هم هیچ ممکنمیدرکه: بو قوطو قادار بر ماکینه، بوتون بر عالمی ایچینه آلدیغی حالده تصادف ویاخود عبث بر ایشه ایچنده بولنسون. دیمك بتون گوزیگك گوردیگی نه قادار آنتیقه ماکینه‌لر وار، او گیزلی ذاتك بر سکّه‌سی حکمنده‌درلر. بلکه، بر دلّال، بر اعلاننامه حکمنده‌درلر. لسان حاللریله دیورلرکه: بز اویله بر ذاتك صنعتی‌یزکه: بتون بو عالمزی برینی یاپدیغی گبی، و سهولتله ایجاد ایتدیگی بر قولایلقله یاپابیلیر بر ذاتدر.

دردنجی برهان: ای معنّد آرقداش. گل سکا داها عجیبی گوستره‌جگم باقه، بو مملکتده بتون بو ایشلر، بو شیلرده گیشدی، وده گیشیور. بر حالده طوریور. دقت ایت که: بو گوردیگمز جامد جسملر، حسز

[حاشیه] حیوانلره و انسانلره اشارتدر. زیرا حیوان شو عالمك بر کوچوك فهرسته‌سی، و ماهیت انسانیه، شو کائناتك بر مثال مصغّری اولدیغندن عالمده نه وارسه انسانده نمونه‌سی واردر.

قوطولى بر حاكم مطلقك صورتنى آلديلر . عادتا هر برشى ، بتون اشيايه حكم ايديور
ايشته ، بو باغچه‌ده‌كى ماكينه‌يه [حاشيه ٦] باق . گويا امر ايديور . ايشته
اونك ايشله‌مسنه و تزييناتنه لازم لوازمات و ماده‌لر اوزاقلردن
قوشوب گليورلر . ايشته ، او رايه ده باق . او شعورسز [حاشيه ٧] جسم
گويا بر اشارت ايديور . اك بيوك بر جسمى كنديسنه خدمتكار ايديور . كندى
ايشلرنده چاليشديريور ، داها بوكا قياس ايت . عادتا هر برشى بتون
بو عالمده‌كى خلقلرى مسخر ايديور . اگر او گيزلى ذاتى قبول ايتمزسه‌ك
بتون بو مملكتده‌كى طاشلره ، طوپراقلره ، حيوانلره ، انسانلره بكزر مخلوقلرده
او ذاتك بتون هنرلرينى ، صنعتلرينى ، كمالاتلرينى برر برر او شيلره ويره‌جكسك
ايشته ، عقلك اوزاق گورديگى بر تك معجزنما ذاتك بدلنه ميليارلر

[حاشيه ٦] ماكينه ، ميوه‌دار آغاجلره اشارتدر . چونكه ؛ يوزلرجه تزگاهلرى ، فابريقه‌لرى اينجه‌جك داللرنده طاشيور گبى ، حيرتنما يپراقلرى ، چيچكلرى ، ميوه‌لرى طوقويور . سوسلنديريور ، پيشيريور ، بزلره اوزاتيور . حالبوكه ، چام و قطران گبى محتشم آغاجلر قورو بر طاشده تزگاهنى آچمش چاليشوب طوريور .

[حاشيه ٧] حيوانانه تخملره ، سينكلرك تخمجكلرينه اشارتدر . مثلا ، بر سينكك بر قره آغاجك يپراغنده يومورطه‌جغى براقير . بردن او قره آغاج ، او يپراقلرى او يومورطه‌لره بر رحم مادر ، بر بشيك ، بال گبى بر غذا ايله طولو بر مخزنه چويريور . او ميوه‌سز آغاج ذى روح ميوه‌لرى ويريور .

اونك گبى معجزنما هم بربرينه ضد ، هم بربرينه مثل ، هم بربرى ايچنده بولنسونده
بو انتظام بوزولماسونده ، او رتالغى قاريشديرماسونلر . حالبوكه ؛ بو قوجه
مملكتده ايكى پارمق قاريشسه قاريشديريور . چونكه ؛ بر كويده ايكى مدير
بر شهرده ايكى والى ، بر مملكتده ايكى پادشاه بولنسه قاريشديرر .
نره‌ده قالديكه ؛ حدسز حاكم مطلق برابر بولنسونده .

بشنجى برهان ؛ اى وسوسه‌لى آرقداش ! گل ؛ بو عظيم سرايك
نقشلرينه دقت ايت . و بتون بو شهرك زينتلرينه باق . و بتون بو مملكتك
تنظيماتنى گور . و بتون بو عالمك صنعتلرينى تفكر ايت . ايشته باق ؛ اگر
نهايتسز معجزه‌لرى و هنرلرى اولان گيزلى بر ذاتك قلمى ايشلمزسه : بو نقشلرى
سائر شعورسز سببلره ، كور تصادفه ، صغير طبيعته ويرسه‌ك ؛ او وقت ، يا
بو مملكتك هر بر طاشى ، هر بر اوتى اويله بر معجزنما نقاش ، اويله بر خارق العاده
كاتب اولمسى لازم گليركه ؛ بر حرفده بيك كتابى يازه بيلسونده . چونكه [حاشيه ٨]
بو طاشلرده‌كى نقشه ، هر بريسنده بتون بو سرايك نقشلرى وار . بر نقشده

[حاشيه ٨] شجره خلقتك ميوه‌سى اولان انسانه ، و كندى آغاجنك پروغرامنى و فهرستنى طاشيان ميوه‌يه اشارتدر . زيرا قلم قدرت عالم كتاب كبيرنده نه يازمش ايسه ؛ اجمالنى ماهيت انسانيه‌ده يازمشدر . قلم قدر ، طاغ گبى بر آغاجده نه يازمش ايسه ، طرناق گبى ميوه‌سنده درج ايتمشدر .

میلیونلر صنعتی درج ایده بیلسون. بتون شهرك تنظیماتی، قانونلری وار. بتون بو مملكتك تشكیلات پروغراملری وار. دیمك، بو نقشلری یاپان، بتون بو مملكتی یاپان قادر خارقه‌در. اویله ایسه، هر بر نقش، هر بر صنعت او گیزلی ذاتك بر اعلان نامه‌سیدر، بر خاتمیدر. مادام، بر حرف كاتبنی گوسترمكسزین اولماز. صنعتلی بر نقش، نقاشنی بیلدیرمه‌مك اولماز. ناصل اولییور كه: بر حرفده قوجه بر كتابی یازان، بر نقشده بیك نقشی نقش ایدن نقاش، كندی كتابیله و نقشیله بیلنمه‌سون.

آلتنجی برهان: گل، بو گیتسن اووایه چیقاجغز. ایشته او اووا [حاشیه 9] ایچنده یوكسك بر طاغ وار، اوستنه چیقاجغز. تا بتون اطرافی گورولسون. هم هر شیئی یاقیندن شدیده‌جه گوزل دوربینلریده برابر آلاجغز. چونكه، بو عجیب مملكتده، عجیب ایشلر اولیور. هر ساعتده هیچ عقله گلمه‌ین ایشلر اولیور. ایشته باق! بو طاغلر، اوولر، شهرلر برده‌ده گیشیور. هم ناصل دگیشیور اویله بر طرزده كه، میلیونلر برری ایچنده ایشلر، غایت منتظم صورتده دگیشیور.

[حاشیه 9] بهار، و یاز موسمنده زمینك یوزینه اشارتدر. زیرا یوز بیكلر مخلوقات طائفه‌لری برری ایچنده برابر ایجاد ایدیلیر. روی زمینده یازیلیر غلطسز، قصورسز، كمال انتظام ایله دگیشدیریلیر. بیكلر صفرۀ رحمان آچیلیر، قالدیریلیر، تازه تازه گلیر. هر بر آغاج بر طابلاجی گبی، هر بر بستان بر قازغانه حكمنه گیرر.

عادتا میلیونلر متنوع قوماشلر برری ایچنده برابر طوقونیور كه: بیك عجیب تحول اولییور. باق! او قادار انسیت ایتدیگمز و طانیدیغمز چیچكلی مچیكلی شیلر غائب اولدیلر. منتظما یرلرینه، و ماهیتجه اونلره بگزر، فقط صورتجه آیری آیری باشقه‌لری گلدیلر. عادتا او اووا و طاغلر بر صحیفه، یوز بیكلر كتابلر ایچنده یازیلیور. هم خطاسز نقصانسز اولارق یازیلیور. ایشته، بو ایشلر یوز درجه محالدر كه: كندی كندینه اولسون. اوت، نهایت درجه صنعتلی، دقتلی شو ایشلر كندی كندینه اولمق بیكلر درجه محالدر. هم بونلری ایشله‌ین معجزنما بر ذاتدر كه: هیچ بر ایش اوكا آغیر گلمز. بیك كتابی یازمق بر حرف قادار اوكا قولای گلیر. بونكله برابر هر طرفه باقیلسه: اویله بر حكمتله هر شیئی یرلی یرینه قویویور و اویله مكرمانه هركسه لایق اولدقلری لطفلری یاییور، هم اویله احسانپرورانه عمومی پرده‌لر، قاپولر آچیور كه: هر كسك آرزولرینی تطمین ایدیور. هم اویله سخاپرورانه صفره‌لر قوریور كه: بتون مملكتك خلقلری و حیوانلری هر بر طائفه‌سنه خاص و لایق، بلكه هر بر فردینه مخصوص اسمیله و رسمیله بر طبلۀ نعمت ویریور.

ایشته، دنیاده بوندن محال بر شی وارمیكه: بو گوردیگمز ایشلر ایچنده تصادفی ایشلر بولنسون، و یا عبث و فائده‌سز اولسون، و یا متعدد اللر قاریشسون و یا اوسطه‌سی هر شیئه مقتدر اولماسون. ای آرقداش، حدك وارسه بوكا قارشی بر بهانه بول.

یدنجی برهان : أی آرقداشم، گل ! شیمدی بو جزئیاتی براقوب
سرای شکلندەکی بو عجیب عالمڭ أجزالری، بربرینه قارشی اولان وضعیتلرینه
دقت ایدەجگز . ایشته باق ! بو عالمده او درجه نظام ایله کلّی ایشلر یاپیلیور
و عموم انقلابلر اولویور که : عادتا بتون بورایده کی موجودلر، طاشلر، طوپراقلر
آغاجلر، هر بر شیء بر فاعل مختار گبی بتون بو عالمڭ نظامات کلّیه سنی گوزه دوب
اوڭا توفیقا حرکت ایدییور . بربرندن أڭ اوزاق شیلر، بربرینڭ أمدادینه قوشیور
ایشته، باق ! غائبدن [حاشیه ١٠] بر عجیب قافله چیقوب گلیور . مرکبلری
آغاجلر، نباتلر، طاغلر بگزرلر، باشلرنده بر طبله أرزاق طاشیورلر
ایشته، باق ! بکلیەن مختلف حیواناتڭ أرزاقلرینی گتیرییورلر .
هم ده، باق ! بو قبّه ده [حاشیه ١١] او عظیم الکتریق لامبه سی اونلره ایشیق
ویردیگی گبی، بتون طعاملرینی اوایله گوزل پیشیرییور . یالکز، پیشیره جك
طعاملری بر دست غیبی طرفندن بر ایپه [حاشیه ١٢] طاقوب اوڭا قارشی طوتولیور
هم بو طرفه باق ! بو بیچاره، ضعیف، قوتسز حیوانجقلر نصل اوڭرلرك باشنده

[حاشیه ١٠] عموم حیواناتڭ أرزاقنی طاشیان نباتات و أشجار قافله لریدر .
[حاشیه ١١] او الکتریق لامبه سی گونشه اشارتدر .
[حاشیه ١٢] ایپ، و ایپه طاقیلان طعام ایسه : آغاجڭ اینجه داللری و لذیذ میوه لریدر .

لطیف غدا ایله طولو ایکی طلومباجغی [حاشیه ١٣] طاقیلمش، ایکی چشمه گبی یالکز
او قوتسز مخلوقه، اونی آغزینه یاپیشدیرمسی کافیدر .
ألحاصل : بتون بو عالمڭ، بتون أشیاسی بربرینه باقار گبی بربرینه یاردم ایدر
بربرینی گورور گبی، بربریله أل أله ویرر . بربرینڭ ایشنی تکمیل ایچون، بربریله
اوموز اوموزه ویریورلر، بل بله ویروب برابر چالیشیورلر . هر شیء بوڭا
قیاس ایت . تعداد ایله بیتمز . ایشته : بتون بو حاللر ایکی کرّه ایکی
درت ایدر درجه سنده قطعی گوسترر که : شو سرای عجیبڭ اوسطه سنه
یعنی : شو غریب عالمڭ صاحبنه قارشی مسخّردر . هر شیء اونڭ حسابنه چالیشیر
هر شیء اوڭا بر أمر بر نفر حکمنده در . هر شیء اونڭ قوتیله دونر . هر شیء اونڭ
أمریله حرکت ایدر . هر شیء اونڭ حکمتیله تنظیم اولونور . هر شیء اونڭ کرمیله
معاونت ایدر . هر شیء اونڭ مرحمتیله باشقه سنڭ أمدادینه قوشار
یعنی : قوشدیریلیر . أی آرقداشم ! حدّڭ وارسه : بوڭا قارشی بر سوز سویله
سکزنجی برهان : گل ! أی نفسم گبی، کندینی غافل ظن ایدن آرقداشم
شو سرای محتشمڭ صاحبنی طانیمق ایسته میورسڭ . حالبوکه : هر شیء

[حاشیه ١٣] ایکی طلومباجق ایسه : والده لرڭ ممه لرینه اشارتدر .

اونی گوستریر. اوکا اشارت ایدییور. اوکا شهادت ایدییور. بتون
بو شیلرڭ شهادتلرینی تکذیب ایدییورسڭ. اویله ایسه، هر شیئی انکار ایت
عالم یوق، مملکت یوق دی. وکندیکی ده انکار ایت. اورتادن چیق.
ویاخود عقلکی باشیکه آل. بنی دیڭله: ایشته، باق! شو کرلی ایچنده
بولنان، و مملکتی احاطه ایدن یکنسق عنصرلر، معدنلر وار. عادتا مملکتده
چیقان هر شیء او ماده‌لردن یاپیلیور [حاشیه ١٤] دیمک او ماده‌لرڭ ملکی
ایسه، بتون اوندن یاپیلان شیلرده اوڭدر. تارلا کیمڭ ایسه، محصولاتده
اوڭدر. دکیز کیمڭ ایسه، بالقلرده اوڭدر. هم باق! بو طوقونان
شیلر، بو نسج اولنان منقش قوماشلر برتك ماده‌دن یاپیلیور. او ماده‌یی
گتیرن، و احضار ایدن و اییب حالنه گتیرن البته بالبداهه بردر.
ذاتاً او ایش اشتراك قبول ایتمز. اویله ایسه: بتون نسج اولنان صنعتلی شیلر اوڭا
مخصوصدر. همده باق! بو طوقونان، یاپیلان شیلرڭ هر جنسی بتون مملکتڭ

[حاشیه ١٤] عنصرلر، معدنلر ایسه، یك چوق منتظم وظیفه‌لری بولنان، و اذن ربانی ایله: هر بر محتاجڭ امدادینه قوشان، و امر الٰهی ایله هر یره گیرن، مدد ویرن، و حیاتڭ لوازماتنی یتشدیرن، و ذی حیاتی امزیرن، و مصنوعات الٰهیه‌نڭ نسجنه، نقشنه منشأ، و مولد و بشیك اولان هوا، صو، ضیا، طوپراق عنصرلرینه اشارتدر.

هر طرفنده بولونیور. بتون ابنای جنسلریله اویله انتشار ایتمش. برابر اولارق
بربری ایچنده، بر طرزده، بر آنده یاپیلیور، نسج ایدیلیور. دیمک برتك ذاتڭ
ایشیدر. برتك امر ایله حرکت ایدییور.
یوقسه: بویله بر آنده، بر طرزده، بر کیفیتده، بر هیئتده اتفاق و موافقت محالدر.
اویله ایسه، بو صنعتلی شیلرڭ هر بریسی او گیزلی ذاتڭ بر اعلان‌نامه حکمنده اونی
گوستریور. گویا، هر بر چیچکلی قوماش، هر بر صنعتلی ماکینه، هر بر طاتلی لقمه
او معجزنما ذاتڭ بر سکّه‌سی، بر خاتمی، بر نشانی، بر طرّه‌سی حکمنده لسان
حال ایله هر بریسی دیر: بن کیمڭ صنعتی یم. بولندیغم صندوقلر دخی و دکانلرده
اوڭ ملکیدر. هر بر نقش دیر: بنی کیم طوقودی ایسه، بولندیغم طوپده
اوڭ طوقوماسیدر. هر بر طاتلی لقمه دیر: بنی کیم یاپییور، پیشیریور
بولندیغم قازغانده اوڭدر. هر بر ماکینه دیر: بنی کیم یاپمش ایسه،
مملکتده انتشار ایتمش بتون امثالیمیده او یاپییور، و بتون مملکتڭ
هر طرفنده بزی یتشدیرن او در. دیمک مملکتڭ مالکی ده او در.
بو سرایه مالك کیم ایسه، او بزه مالك اولابیلیر.
مثلا، میری‌یه مخصوص تك بر یالاصقه ویاخود برتك دوگمه‌یه حقیقی

مالك اولمق ایچون اونلری یاپان بتون فابریقه‌یه مالك اولمق لازمدر كه،
اونلره حقیقی مالك اولسون. یوقسه؛ اوبوسه بوغاز باشی بوزوقدن
میری مالیدر دییه ألندن آلینیر، تجزیه ایدیلیر.

الحاصل؛ ناصل بو مملكتڭ عناصری، مملكته محیط بر ماده‌در. اونلرڭ
مالكیده بتون مملكته مالك برنك ذات اولابیلیر. اویله‌ده؛ بتون مملكتده
انتشار ایدن صنعتلر بربرینه بكزه‌دیگی، و برنك سكه‌ اظهار ایتدكلری ایچون
بتون مملكت یوزنده انتشار ایدن مصنوعلر هر شیئه حكم ایدن برنك
ذاتڭ صنعتلری اولدیغی گوستریور.

ایشته؛ ای آرقداشم! مادام شو مملكتده، یعنی؛ شو سرای محتشمده
بر برلك علامتی وار. بر وحدت سكه‌سی وار. چونكه؛ بر قسم شیلر برایكیه
احاطه‌سی وار. بر قسم متعدد ایسه؛ فقط بربرینه بكزه‌دیگی، و هر طرفده
بولندیغی ایچون بر وحدت نوعیه گوستریور. وحدت ایسه؛ بر واحدی گوستریور
دیمك؛ اوسطه سیده، مالكیده، صاحبیده، صانعیده بر اولمق لازمكلیر. بونگله
برابر سن بوڭا دقت ایت كه، بر پرده‌ٔ غیبیه‌دن قالیجه برایپ چیقیور. [حاشیه][15]

[حاشیه][15] قالیجه برایپ؛ میوه‌دار آغاجه، بیگلر ایپلر ایسه؛ دالرینه، باشده‌كی ألماس، نشانه، هدیه‌لر
ایسه؛ چیچكلرڭ اقسامنه، و میوه‌لرڭ أنواعنه اشارتدر.

باقه! صكره بیگلر ایپلر، اوندن اوزانمش؛ هر بر ایپڭ باشنه باقه!
بر ألماس، بر نشانه، بر احسان، بر هدیه طاقیلمش. هركسه
گوره بر هدیه ویریور. عجبا بیلیرمیسڭ كه؛ بویله غریب بر پرده‌ٔ غیب
پرده‌سندن، بویله عجیب احسانلری و هدایالری شو مخلوقلره اوزاتان
ذاتی طانیمامق، اوڭا تشكر ایتمه‌مك نه قادار دیوانه‌جه بر حركتدر.
چونكه؛ اونی طانیماز ایسه‌ڭ بالمجبوریه دییه‌جكسیڭ كه؛ بو ایپلر
اوجلرنده‌كی ألماسلری، سائر هدیه‌لری كندیلری یاپییورلر. و ویریورلر.
او وقت هر بر ایپه بر پادشاهلق معناسی ویرمك لازمكلیر. حالبوكه
گوزیمزڭ اوگنده بر دست غیبی او ایپلری دخی یاپیور، او هدایالری اونلره
طاقیور. دیمك بتون بو سرایده هر شی، كندی نفسندن زیاده او معجزنما
ذاتی گوستریور. اونی طانیماز ایسه‌ڭ؛ بتون بو شیلری انكار ایتمكله حیواندن
یوز درجه آشاغی دوشه‌جكسڭ.

طقوزنجی برهان: گل؛ ای محاكمه‌سز آرقداشم! سن، بو
سرایڭ صاحبنی طانیمایورسڭ، و طانیمقده ایسته‌میورسڭ. چونكه
استبعاد ایدیورسڭ. اونڭ عجیب صنعتلرینی و حالاتنی عقلكه

حیفیشدیره مدیغکدن انظاره صاپیورسڭ . حالبوکه، اصل استبعاد
اصل مشکلات، وحقیقی صعوبتلر، ودهشتلی کلفتلر اونی طانیمامقده در.
چونکه؛ اونی طانیرسهڭ، بتون بوسرای، بو مملکت، بو شهر، بو عالم
برتك شی کبی قولای کلیر. راحت اولور. بو اورنه ده کی اوجوزلق
ومبذولیته مدار اولور. اگر، طانیمازایسهڭ، واولمازایسه؛
اووقت هربرشی، بتون بوسرای قادار مشکلاتلی اولور. چونکه؛ هرشی
بوسرای قادار صنعتلی در. اووقت نه اوجوزلق ونه ده مبذولیت قالیر
بلکه، بو کوردیگمز شیلرك بریسی دگل الیمزه، هیچ کیمسه نڭ الینه کچمزدی
سه یالکز بوایپه طاقیلان قونسروه [حاشیه ١٦] قوطوسنه باق. اگر اونڭ
کیزلی مطبخهٔ معجزنماسندن چیقماسه ایدی، شیمدی یوز پاره ایله آلدیغمز
حالده، یوز لیرایه آلامازدق.

اوت، بتون استبعاد، مشکلات، صعوبت، هلاکت، بلکه محالیت
اونی طانیمامقده در. چونکه؛ ناصل برآغاجه برکوکده، برقانونله، بر
مرکزده حیات ویریلیور. بیکلرمیوه لرڭ تشکلی برمیوه کبی سهولت پیدا ایدر

[حاشیه ١٦] قونسروه قوطوسی، قدرت قونسروه لری اولان قاربوز، نار، سود قوطوسی اولان هندستانجوزی کبی رحمت الٰهی
هدیه لرینه اشارتدر.

اگر، او آغاجڭ میوه لری آیری آیری مرکزه وکوکه، آیری آیری قانونله ربط
ایدلسه، هربرمیوه بتون آغاج قادار مشکلاتلی اولور.

هم ناصل، بتون اردونڭ تجهیزاتی برمرکزده، برقانونده، برفابریقه دن چیقسه
کلیته برنفرڭ تجهیزاتی قادار قولایلاشیر. اگر، هربرنفرڭ آیری آیری یرلردن
تجهیزاتی یاپیلسه والنسه، هربرنفرڭ تجهیزاتی ایچون، بتون اردونڭ
تجهیزاتنه لازم فابریقه لر بولنماسی لازمگلیر. عیناً بو ایکی مثال کبی شو منتظم
سرایده، شو مکمل شهرده، شو مترقی مملکتده، شو محتشم عالمده بتون بوشیلرڭ
ایجادی برتك ذاته ویرلدیگی وقت او قادار قولای اولور، او قادار خفت
پیدا ایدرکه، کوردیگمز بو نهایتسز اوجوزلق، مبذولیته وسخاوته
سببیت ویرر. یوقسه، هرشی اوقادار پهالی، او قادار مشکلاتلی اولاجقکه
دنیایی ویرسه، برینی الده ایده مزسڭ.

اوننجی برهان: کل ای بریارچه انصافه کلمش آرقداش! اونبش
کوندر [حاشیه ١٧] برنبورا ده یز. اگر، شو عالمڭ نظاملرینی بیلمزایسهڭ،
پادشاهنی طانیمازسهڭ جزایه مستحق اولورز. عذریمز قالمادی.

[حاشیه ١٧] اونبش کون، سن تکلیف اولان اونبش سنه یه اشارتدر.

زیرا اونسه گوره بزه، گویا مهلت ویرلمه گبی ایلشمه یورلر. البته بز
باشی بوشه دگلز. بو درجه نازك، صنعتلی، میزانلی، لطافتلی، عبرتلی
مصنوعلر ایچنده، حیوانه گبی گزوب بوزامایز. بزه، بوزدیرمازلر.
شو مملکتك حشمتلی مالکنك البته جزاسی ده دهشتلیدر. او ذاتك
نه قادر حشمتلی بر ذات اولدیغی شو نقطه آکلا دیگزکه، شو قوجه عالی
بر سرای گبی تنظیم ایدیور. بر دولاب گبی چه ویریور. شو بیوك مملکتی
بر خانه گبی، هیچ بر نقصانه بیراقمایه رق اداره ایدیور. ایشته باقه!
وقت، به وقت بر قابی طولدیروب بوشالتمق گبی، شو سرایی، شو
مملکتی، شو شهری کمال انتظام ایله طولدیروب، کمال حکمتله بوشالتیور.
بر صفره ییده قالدیروب، ایندیرمك گبی قوجه مملکتی باشده باشه بیکلر
چشید صفره لر، بر دست غیبی طرفندن [حاشیه][18] قالدیریلیر، ایندیریلیر زنده
متنوع یمکلری صیرا ایله گتیروب ییدیریر، اونی قالدیروب بشقه سنی گتیریر.

[حاشیه][18] صفره ایسه، یازده، زمینك بوزینه اشارتدرکه: بوزبتازه، آیری آیری اولارق
مطبخ رحمتده چیقانه رحمانی صفره لر سریلیر، دگیشدیریلیر. هر بستانه بر قازغان
هر بر آغاج بر طابلاجی اولور.

سنده گوریورسك. عقلك وارسه آکلارسك که: او دهشتلی
حشمت ایچنده، حدسز سخاوتلی بر کرم وار. هم باقکه: او غیبی ذاتك
سلطنتنه، بر لیگنه بو شیلر شهادت ایتدیگی گبی، اویله ده:
قافله قافله آرقه سنده گلوب گچمه، و او حقیقی برده، بر ده آرقه سنده
آچیلوب قاپانان بو انقلابلر، بو تحولاتلر او ذاتك دوامنه، بقاسنه
شهادت ایدر. چونکه: سبب و علت ظهور ایتدیگمز شیلر گیدیورلر.
اونلرك آرقه سنده، اونلره اسناد ایتدیگمز شیلر تکرار اولیورلر. دیمك
او اثرلر اونلرك دگلمه. بلکه: زوالسز برینك اثرلری ایمه.
نصل بر ایرماغك قابارجقلری گیدیور، آرقه سنده گلمه قابارجقلر کندی
گبی پارلادیغندن آکلاشیلیورکه: اونلری پارلاتدیران دائمی، یوکسك
بر ایشیق صاحبیدر. اویله ده:
بو ایشلرك سرعتله دگیشمه سی، آرقه لرنده گلمه عینی رنك آلماسی
گوستررکه: دائمی، زوالسز، برتك ذاتك جلوه لریدر، نقشلریدر،
آیینه لریدر، صنعتلریدر.

اونبرنجی برهان : گل أی آرقداش ! سكا گنجه اولان اوله
برهانه قوتنده قطعی بر برهانه گوستره جگم . گل ، بز بر گمی یه بینه جگز .
شو اوزاقده بر جزیره [حاشیه ١٩] وار که ؛ اورایه گیده جگز . بو طلسملی
عالمك آناختاری اوراده اولاجق . هم هر کس او جزیره یه باقیور .
اورادن بر شی بکله یور . اورادن أمر آلیورلر . ایشته باق ، گیدیورز
شیمدی شو جزیره یه چیقدق . باق ! پك بیوك بر اجتماع وار . شو
مملکتك بیوكلری اورایه طوپلانمش گبی ، مهم بر احتفال گورونیور . أی
دقت ایت . بو جمعیت عظیمه نك بر رئیسی وار . گل داها یاقین گیده جگز .
او رئیسی طانیمالی یز . ایشته باق ، نه قادار پارلاق و بیکدن
زیاده نشانلری [حاشیه ٢٠] وار . نه قادار قوتلی سویله یور . نه قادار
طاتلی صحبت ایدیور . شو اون بش گون ظرفنده بونلرك دیدكلرینی ، بن

[حاشیه ١٩] گمی ، تاریخه و جزیره ایسه ، عصر سعادته اشارتدر . شو عصرك ظلماتلی ساحلنده بز مدنیتك
گیدیردیگی لباسنه صویونوب ، زمانك دگزینه گیروب ، تاریخ و سیر سفینه سنه بینوب
عصر سعادت جزیره سنه و جزیرة العرب میداننه چیقوب فخر عالمی ایشه باشنده زیارت ایتمك ایسترزکه ؛
او ذات او قادار پارلاق بر برهان توحیددر که ، زمینك باشدن باشنه یوزینی و زمانك گچمش
و گله جك ایکی یوزینی ایشیقلاندیرمش ، کفر و ضلالتك ظلماتنی طاغیتمشدر .
[حاشیه ٢٠] بیك نشان ایسه ، أهل تحقیقجه ، بیگه بالغ اولان معجزات احمدیه در .

بر پارچه اوگرندم . سن ده ، بن ده اوگرنه لم . باق ، او ذات شو مملکتك
معجزنما سلطاننده بحث ایدیور . او سلطان ذیشاندن بزلره گوندردیگی
سوزلری سویله یور . باق ! او ایله خارقه لر گوستریر که ؛ شبهه براقمایور . بو
ذات ، او پادشاهك بر مأمور مخصوصیدر . هم دقت ایت که ؛ بو
ذات ، سویله دیگی سوزی ، دگل شو جزیره ده کی مخلوقلر یالکز دیکله یورلر ،
بلکه ؛ خارق العاده صورتنده بتون مملکته ایشتدیریور . چونکه ؛ اوزاقده
اوزاغده هر کس بوراده کی نطقی دیکله مگه چالیشیور . دگل یالکز انسانلر
دیکله یور . بلکه ؛ حیوانلر ده ، حتی باق ! طاغلر ده اونك گتیردیگی
أمرلرینی دیکله یورلر که ؛ یرلرنده قیملدانیورلر . شو آغاجلر ، اشارت ایتدیگی
یره گیدیورلر . نره ده ایسته سه ، صو چیقاریور . حتی پارماغی ده ، بر
آب کوثر ممه سی گبی یاپار . اوندن آب حیاتی ایچیریور . باق که ؛ شو سرایك
قبهء عالیسنده مهم لامبا [حاشیه ٢١] اونك اشارتیله بر ایکن ، ایکیلشیور

[حاشیه ٢١] مهم لامبا ، قمردر که ؛ اونك اشارتیله ایکی پارچه اولمش . یعنی ؛ مولانا جامینك دیدیگی
گبی ، هیچ یازی یازمیان او امی ذات پارمغیله او صحیفهء سماویده بر ألف یازمش . بر قرقی ، ایکی أللی یاپمش
شقدن أول قرق اولان میمه بگزر . شقدن صکره ایکی هلال اولدی . أللیدن عبارت اولان نونه بگزر .

دیمك بو مملكت، بتون موجوداتیله اونڭ مأموریتنی طانیور. اونی غیبی بر ذات معجزنمانڭ أڭ خاص وطوغری بر ترجمانی، بر دلاّل سلطنتی وطلسمنڭ کشّافی، و أوامرینڭ تبلیغنه أمینه بر ألچیسی اولدیغنی بیلیورلر گبی اونی دیڭله‌یوب اطاعت ایدیورلر. ایشته، بو ذاتڭ هر سویله‌دیگی سوزه، اطرافنده‌کی بتون عقلی باشنده اولانلر أوت، أوت طوغریدر دیرلر. تصدیق ایدرلر. بلکه: شو مملکتده طاغلر، آغاجلر، بتون مملکتی ایشیقلاندیران بیوك نور لامباسی [حاشیه][٢٢] اونڭ اشارت وأمرلرینه باشلر اگمه‌سیله أوت، هر دیدیگڭ طوغریدر، دیرلر.

ایشته، أی سرسم آرقداش! شو پادشاهڭ خزینهٔ خاصه‌سنه مخصوص بیڭ بر نشانه طاشیان شو نورانی و محتشم و پك جدّی ذاتڭ بتون قوتیله، بتون مملکتڭ ایلری گلنلری تحت تصدیقنده، بحث ایتدیگی بر ذات معجزنمادن و ذکر ایتدیگی أوصافندن و تبلیغ ایتدیگی أوامرندن، هیچ بر وجهله خلاف و حیله بولونابیلیرمی؟

[حاشیه][٢٢] بیوك بر نور لامباسی، گونشدر که: آرضڭ شرقدن گیری دونمه‌سیله یکیدن گونشڭ گورونمه‌سی، قوجاغنده پیغمبرڭ یاتمه‌سیله، ایکندی نمازینی قیلمیان امام علی، او معجزه‌یه بناءً ایکندی نمازینی اداءً قیلمش.

بونده خلاف حقیقت قائلسه: شو رای لاابالیڭ، شو جماعتی، هم وجودلرینی، هم حقیقتلرینی تکذیب ایتمك لازم گلیر. أگر، حدّڭ وارسه بوڭا قارشی اعتراض پارماغنی اوزات. گور، ناصل پارماغڭ برهان قوّتیله قیریلوب گوزیڭه صوقولاجق.

اون ایکنجی برهان: گل، أی بر پارچه عقلی باشنه گلمش برادر! بتون اونبر برهاندن قوتلی، بر برهان داها گوستره‌جگم... ایشته باق! بو قاریدن اینمش، و هر کس اوڭا، یا حیرتندن، ویا حرمتندن کمال دقّتله باقان شو نورانی فرمانه [حاشیه][٢٣] باق! او پك نشانلی ذات، اونڭ یاننده طورمش او فرمانڭ مآلنی عمومه بیان ایدیور. ایشته، شو فرمانڭ اسلوبلری اویله بر طرزده پارلایورکه: هر کسڭ نظر استحسانی جلب ایدیور. و اویله جدّی و أهمیتلی مسئله‌لری ذکر ایدیورکه: هر کسی قولاق ویرمگه مجبور اولیور. چونکه بتون بو مملکتی اداره ایدن و سرایی یاپان، و بو عجائبی اظهار ایدن ذاتڭ شؤوناتنی، افعالنی و أوامرینی و أوصافنی بر بر بیان ایدیور.

[حاشیه][٢٣] نورانی فرمان: قرآنه؛ و اونده‌کی طرّه ایسه: اعجازینه اشارتدر.

اوفرمانڭ هیئت عمومیه سنده بر طرّهٔ اعظم اولدیغی گبی، باق! هر بر سطرنده، هر بر جمله سنده تقلید ایدلمز بر طرّه اولدیغی مثللو افاده ایتدیگی معنالر، حقیقتلر، أمرلر، حکمتلر او سنده دخی اوذاته مخصوص، بر بر معنوی خاتم حکمنده اوڭا خاص بر طرز گورونیور.

ألحاصل؛ اوفرمان اعظم گونش گبی اوذات اعظمی گوستر. کور اولمیان گورور.

ایشته، أی آرقداش! عقلڭ باشیڭه گلمش ایسه، بو قدار کافی أگر، بر سوزڭ وار ایسه؛ شیمدی سویله. او عنادجی آدم جواباً؛ دیدی: بن، سنڭ برهانلریڭه قارشی یالڭز دیرم: الحمدلله ایناندم. هم گونش گبی پارلاق، گوندوز گبی آیدین بر طرزده، ایناندم که: شو مملکتڭ تك بر مالك ذوالکمالی، شو عالمڭ تك بر صاحب ذوالجلالی، شو سرایڭ تك بر صانع ذوالجمالی بولندیغنی قبول ایتدم. .:. الله .:. سندن راضی اولسون که؛ اسکی عنادمدن، و دیوانه لگمدن بنی قورتاردڭ.

گتیردیگڭ برهانلرڭ هر بریسی، تك باشیله بو حقیقتی گوسترمگه کافی ایدی. فقط، هر بر برهانه گلدکجه داها رونقدار، و داها شیرین، داها خوش، داها نورانی، داها گوزل معرفت طبقه لری، طانیمه پرده لری، محبت پنجره لری آچیلدیغی ایچون بکله دم. دیڭله دم

توحیدڭ حقیقت عظماسنه و آمنت بالله ایماننه اشارت ایدن حکایهٔ تمثیلیه تمام اولدی.

فضل رحمان، فیض قرآن، نور ایمان سایه سنده توحید حقیقیڭ گونشندن، حکایهٔ تمثیلیه ده کی اون ایکی برهانه مقابل، اون ایکی لمعه ایله بر مقدمه یی گوستره جگز.

.:. ومن الله التوفیق و الهدایة .:.

.:.

:. ایكنجی :. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ :. مقامی :.

وَبِهِ نَسْتَعِينُ : اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ :. لَهُ مَقَالِيدُ السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُونَ وَاِنْ مِنْ شَيْءٍ اِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنَزِّلُهُ اِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ :. مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَ اٰخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا اِنَّ رَبِّي عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ :.

:. مقدمه :.

أركان ایمانیه نك قطب اعظمی اولان ایمان باللّٰهه دائر :. قطره :. رساله سنده شو موجوداتك هر برسی اللی بش لسان ایله جناب حقك وجوب وجودینه و وحدانیتنه دلالت و شهادتلرینی اجمالاً بیان ایتمیشز . هم :. نقطه :. رساله سنده جناب حقك دلائل وجوب و وحدانیتنده هر برسی بر برهان قوه تنده درت ، بر برهان کلی ذکر ایتمیشز . هم اون ایکی قدار عربی رساله لرمده جناب حقك ، وجوب وجودینی و وحدانیتنی گوستره یوزلر قطعی برهانلری ذکر ایتدیگمزدن ، شمدی اونلره اکتفاءً دریه تدقیقانه گیریشمیه جگز

یالكز ، شو یگرمی ایكنجی سوزده ، عربی رسالة النور ده اجمالاً یازدیغم اون ایکی لمعه یی ، او ایمان باللّٰه گونشنده گوسترمگه چالیشه جغز .

برنجی لمعه : توحید ایکی قسمدر . مثلا : ناصلكه بر چارشویه و بر شهره ، بیوك بر ذاتك متنوع ماللری گلسه : ایکی جهتله اونك مالی اولدیغی بیلنیر . بری اجمالاً عامیانه درکه : بو قادار عظیم مال ، اوندن باشقه کیمسه نك حدی دگلکه ، صاحب اولابیلسون . فقط ، بویله عامی بر آدمك نظارتنده چوق خیرسزلق اولابیلیر . پارچه لرینه چوق آدملر صاحب چیقابیلیر . ایكنجی جهت اودرکه : هر دنك اوزرنده یازی یی اوقور ، هر ایپ اوستنده ، طره یی طانیر ، هر بر علامه اوستنده مهرینی بیلیر برصورتده هر شیئ اوذاتكدر دیر . ایشته ، شو حالده هر برشی اوذاتی گوسترر .

عیناً اویله ده : توحید دخی ایکی جهتدر . بری توحید عامی و ظاهریدرکه : جناب حق ، بردر . شریکی و نظری یوقدر . بو کائنات اونكدر . ایكنجیسی : توحید حقیقی درکه : هر شیئ اوستنده سکهٔ قدرتنی ، و

خاتم ربوبیتی و نقش قلمنی گورمکله طوغریدن طوغری یه، هر شیده
اونك نورینه قارشی بر پنجره آچوب اونك برلگنه و هر شئ اونك
دست قدرتندن چیقدیغنه، و الوهیتده و ملکده و ربوبیتده
هیچ بر وجهله، هیچ بر شریکی و معینی اولمادیغنه شهوده یقین بر یقین
ایله تصدیق ایدوب ایمان گتیرمکدر. و بر نوع حضور دائمی الده
ایتمکدر. بزده؛ شو سوزده او خالص و عالی توحید حقیقی یی گوستره‌جك
شعاعلری ذکر ایده‌جگز.

برنجی نکته ایچنده بر اخطار: ای اسباب پرست غافل!
اسباب بر پرده‌در. چونکه: عزت و عظمت اویله ایستر.
فقط ایش گورن قدرت صمدانیه‌در. چونکه: توحید و جلال
اویله ایستر، و استقلال اقتضا ایدر. سلطان ازلینك
مأمورلری سلطنت ربوبیتك اجرا آجیلری دگللردر. بلکه: او
سلطنتك دلاللریدرلر. او ربوبیتك تماشاکار ناظرلریدرلر.
و او مأمورلر، او واسطه‌لر قدرتك عزتی، ربوبیتك حشمتی

اظهار ایچوندر. تا امور خسیسه ایله قدرتك مباشرتی گورونمه‌سون
عجزآلود، فقیر پیشه اولان انسانی بر سلطان گبی، عجز و احتیاج ایچون مأمورلری
شریك اتخاذ ایتمش دگلدر. دیمك اسباب وضع ایدلمش، تا عقلك
نظر ظاهریسنه قارشی قدرتك عزتی محافظه ایدلسون. زیرا، آیینه‌نك
ایکی وجهی گبی، هر شیئك بر ملك جهتی وار که؛ آیینه‌نك ملون یوزینه بکزر
ملك ظاهر وجهنده قدرت صمدانیه‌نك، عزتنه و کمالنه منافی حالات
واردر. اسباب، او حالاته هم مرجع، هم مدار اولمق ایچون وضع ایدلمشلر
فقط؛ ملکوتیت و حقیقت جانبنده هر شی شفافدر، گوزلدر.
قدرتك بالذات مباشرتنه مناسبدر، عزتنه منافی دگلدر. اونك
ایچون اسباب، صرف ظاهریدر. ملکوتیتده و حقیقتده تأثیر حقیقیلری
یوقدر.

هم اسباب ظاهریه‌نك دیگر بر حکمتی شودر که؛ حقسز شکوالری و باطل
اعتراضلری عادل مطلقه توجیه ایتمه‌مك ایچون او شکوالر، او اعتراضلره
هدف اولاجق اسباب وضع ایدلمشدر. چونکه؛ قصور اونلردن چیقیور

واونلرڭ قابليتسزلگندن ايلرى گليور. بو سرّه بر مثال لطيف صورتنده
بر تمثيل معنوى روايت ايديليوركه، حضرت عزرائيل، جناب حقّه قبض أرواح
وظيفه سندن: سنڭ عبادڭ، بندن شكوا ايده جكلر، كوسه جكلر
جناب حق لسان حكمتله، اوڭا ديمشكه: سنڭ ايله، عباديمڭ اورته سنده
مصيبتلر، خسته لقلر پرده سنى بيراقه جغز. تا، شكوالرى اونلره گيدوب
سندن كوسمه سونلر.

ايشته باق! نصل خسته لقلر پرده در. أجلده توهم اولنان فنالقلره
مرجعدرلر. وقبض أرواحده حقيقت اولارق اولان گوزللك
عزرائيلڭ وظيفه سنه متعلقدر. اويله ده: حضرت عزرائيل
دخى پرده در. قبض أرواحده ظاهرا مرحمتسز گورونن ومرحمتڭ
كمالنه مناسب دوشميين بعض حالاتنه مرجع اولمه ايچون اومأموريته
بر ناظر، وقدرت الهيه يه بر پرده در.

أوت، عزّت وعظمت ايستركه: [أسباب پرده دار دست قدرت اولا]
عقلڭ نظرنده توحيد وجلال ايستركه: [أسباب ألّرينى چكسونلر تأثير حقيقتدن]

ايكنجى لمعه: باق! شو كائنات بوستاننه، شو زمينڭ باغنه
شو سمانڭ يلديزلر له يالديزلانمش، گوزل يوزينه دقت ايت..!
گوره جكسڭ كه: بر صانع ذوالجلالڭ، بر فاطر ذوالكمالڭ او
سربلمش وسرپلمش مصنوعاتنده، هر بر مصنوع اوستنده خالق
كلّ شيئه مخصوص بر سكّه سى، وهر بر مخلوقى اوستنده صانع
كلّ شيئه خاص بر خاتمى و قلم قدرتڭ بر منشورى اولان
صحائف ليل ونهار، ياز وبهارده يازيلان طبقات موجودات
اوستنده، تقليد قبول ايتمز بر طرّه غرّاسى واردر. شيمدى
او سكّه لردن، او خاتملردن، او طرّه لردن نمونه اولارق بر
قاچنى ذكر ايده جگز.

مثلا، حياتڭ سكّه لرندن، حيات اوزرنده قويديغى چوق سكّه
لرندن شو سكّه يه باق كه: بر شيئدن، هر شئ ياپار. هم هر شيئدن
بر تك شئ ياپار. چونكه، نطفه صويندن، وهم ايچيلن بسيط
بر صودن، حياتڭ أعضاء وجهازات حيوانيه لى ياپار.

ایشته، برشیئی، هرشیئی یاپمق البته: برقدیر مطلقك ایشیدر. هم بو نفیس
حدسز طعاملرده اوطعام ایسه: حیوانی اولسون، نباتی اولسون او متعدد
ماده‌لری خاص برجسمه کمال انتظام ایله چیه ویرن، و اوندن مخصوص برجلد
نسج ایدن، و اوندن بسیط جهازلری یاپان البته برقدیر کل شیئدر.
و علیم مطلقدر.

اوت اوت، خالق موت و حیات شو دستگاه دنیاده، اویله برقانون امریه‌ئ
معجزنما ایله اراده ایدیور که، او قانونی تطبیق و اجرا ایتمك بتون کائناتی
قبضهٔ تصرفنده طوتانه برذاته مخصوصدر. ایشته، اگر عقلك سوندرمه
ایسه، قلبك کور اولمامش ایسه، آکلارسڭ که: برشیئی کمال سهولت
و انتظام ایله هرشیئی یاپان، و هرشیئی کمال میزان و انتظام ایله صنعتکارانه
برتك شیئ یاپان هرشیئك صانعنه خاص و خالق کل شیئه مخصوص برسکه‌در.
مثلا، گورسه‌ڭ خارقه پیشه برذات، بر درهم پاموقدن یوز طوپ
چوخه و اپك و پاتسقه گبی متنوع سائر قوماشلری، او تك
درهم پاموقدن نسج ایتمکله برابر حلوا، بقلوا گبی چوق طعاملر یده

اوندن یاپیور. صکره، گورسڭ که اوذات: دمیری و طاشی، بال و
یاغی، صویی و طوپراغی آووجنه آلیر برگوزل آلتون یاپار. البته، قطعیاً
حکم ایده جکسڭ که: او ذات کندینه خاص اویله برصنعته مالکدر که:
بتون عناصر ارضیه اونڭ امرینه مسخر و بتون موالید ترابیه اونڭ حکمنه باقار
اوت، حیاتده کی تجلیٔ قدرت و حکمت بو مثالدن بیڭ درجه داها عجیبدر
ایشته، حیات اوستنده کی، چوق سکه‌لردن برسکه.

اوچنجی لمعه: باق! شو کائنات سیاله‌ده و شو موجودات سیاره
ده، جولان ایدن ذی حیاتلره دقت ایت. گوره جکسڭ که: بتون
ذی حیاتلرده، هر ذی حیات اوستنده حی قیومڭ قویدیغی چوق خاتملر
واردر. او خاتملردن برخاتمی شودر که: او ذی حیات، مثلا، شو
انسان، عادتا کائناتڭ برمثال مصغری و شجرهٔ خلقتڭ برثمره‌سی، شو
عالمڭ برچکرده‌گی گبی انواع عالمڭ اکثر نمونه‌لرینی جامعدر.
دیمك، شو ذی حیاتی خلق ایتمك، واوکا [ربّ] اولمق، بتون
کائناتی قبضهٔ تصرفنده طوتمغه لازمگلیر.

ایشته، عقلڭ اوهامده بوغولمامسی ایسه: بر كلمهٔ قدرتی مثلا،
بال آریسنی أكثر أشیایه فهرسته یاپمسی، و بر صحیفه‌ده مثلا، انسانده
شو كتاب كائناتڭ أكثر مسئله‌لرینی یازمسی، و بر نقطه‌ده مثلا، كوچوك
بر انجیر چكردگنده قوجه انجیر آغاجنڭ پروغرامنی درج ایتمك، و بر
حرفده مثلا، قلب بشرده شو عالم كبیرڭ صحائفنده تجلی و احاطه ایدن
بتون أسمائڭ آثارینی كوسترمك، و بر مرجمك دانه‌سی قادار موقع
طوتان قوهٔ حافظهٔ انسانیه‌ده بر كتبخانه قادار یازی یازدرمسی و جوق
حادثات كونیه‌نڭ مفصل فهرسته‌سنی او قوه‌جكده درج ایتمك
ألبته و ألبته خالق كل شیئه خاص و بو كائناتڭ رب ذو الجلالنه
مخصوص بر خاتم در. ایشته، ذی حیات اوستنده اولان بیڭ جوق
خاتم ربانیه‌دن، بر تك خاتم بویله نورینی گوسترسه، او نورڭ
آیاتنی شویله اوقوتدیرسه: عجبا بتون او خاتملره باقه‌بیلرك
و گوره‌بیلرك: [سُبْحَانَ مَنِ اخْتَفَى بِشِدَّةِ ظُهُورِهِ]
دیمه‌یه‌جكمیسڭ...؟

دردنجی لمعه: باق! شو سماواتڭ یوزنده، و شو زمینڭ
یوزنده سرپیلن رنگارنك موجوداته، و چشید چشید مصنوعاته دقت
ایت! گوره‌جكسڭ كه: هر برینڭ اوستنده شمس أزلینڭ
تقلید ایدلمز طره‌لری واردر. ناصل حیاتده سكه‌لری و ذی حیاتده
خاتملری گورونیور. و بر ایكیسنی گوردك. احیا اوستنده دخی
اویله طره‌لری وار. تمثیل، درین معنالری فهمه یاقینلادیغندن
بر تمثیل ایله شو حقیقتی گوستره‌جكز.

مثلا، گونشڭ سیاره‌لرندن طوت، تا قطره‌لره قادار، تا جاملڭ
كوچوك پارچه‌لرینه قادار، و قارڭ پارلایان ذره‌لرینه قادار
شو گونشڭ جلوهٔ مثالیه‌سندن و انعكاسندن بر طره‌سی و گونشه
مخصوص بر أثر نورانیسی گورونیور. شاید او حدسز شیلرده گورونن
گونشجكلرینی، گونشڭ جلوهٔ انعكاسی و تجلی عكسی اولدیغنی قبول
ایتمزسه‌ڭ: او وقت هر بر قطره‌ده و ضیایه معروض هر بر جام پارچه‌سنده
و ایشیغه مقابل هر بر شفاف ذره‌جكده طبیعی و حقیقی بر گونشڭ

وجودینی بالاصاله قبول ایتمك گبی غایت عجیب بر دیوانه‌لکله، نهایتسز
بر بلاهته دوشمكلك لازمگلیر.

اویله ده: شمس أزلینك تجلّئ نورانیسنده احیا، یعنی: حیات
ویرمك جهتنده هر بر ذی حیات اوستنده اویله بر طرّه‌سی وارکه: فرضا
بتون اسباب طوپلانسه، و بر فاعل مختار کسیلسه‌لرینه او طرّه‌یی
تقلید ایده‌مزلر. زیرا، هربری بر معجزهٔ قدرت اولان ذی حیاتلرك
هربری او شمس أزلینك شعاعلری حكمنده اولان أسماسنك
نقطهٔ مراقبّه‌سی صورتنده در. اگر، ذی حیات اوستنده گورونن او
نقش عجیب صنعتی، او نظم غریب حکمتی، او تجلّئ سرّ احدیتی، ذات
احد صمده ویرمدیگی وقتده هر بر ذی حیاتده، حتی بر سینکده، بر چیچکده
نهایتسز بر قدرت قاطره ایچنده صاقلاندیغی، و هر شیئه محیط بر علم
بولندیغی، و کائناتی اداره ایده‌جك بر ارادهٔ مطلقه اونده موجود
بولندیغی، بلکه: واجب الوجوده مخصوص صنعتلری اونلرك
ایچنده بولندیغی قبول ایتمك، عادتا او چیچکك او سینکك هر بر

ذرّه سنه

ذرّه سنه بر ألوهیت مطلقه ویرمك گبی ضلالتك أك ابلهجه سنه
خرافاتك أك آحمقجه سنه، بر درکه‌یه دوشمك لازمگلیر.

زیرا، او شیئك ذرّه‌لرینه، خصوصا تخم اولسه‌لر اویله بر وضعیت
ویرلمشکه، او ذرّه، جزؤ اولدیغی ذی حیاته باقار. اونك نظامنه
گوره وضعیت آلیر. بلکه، او ذی حیاتك بتون نوعنه باقار گبی
او نوعك دوامنه یارایه‌جق یرلرده ذرع ایتمك، و نوعك بایراغنی
دیکمك ایچون قناد چقلرله قنادلانمه گبی بر کیفیت آلیر. بلکه: او
ذی حیات علاقه‌دار و محتاج اولدیغی بتون موجوداته قارشی معاملاتی
و مناسبات رزقیّه‌سنی دوام ایتدیره‌جك بر وضعیت طوتیور.

ایشته، او ذرّه بر قدیر مطلقك مأموری اولمازسه: و نسبتی او
قدیر مطلقدن کسیلسه: او وقت او ذرّه‌یه، هر شیئی گورور بر گوز
هر شیئه محیط بر شعور ویرمك لازمگلیر.

الحاصل، ناصلکه، شو قطره‌لرده و جاملك ذرّه‌جکلرنده اولان
گونشجکلر و چشید چشید رنکلر، گونشك جلوهٔ عکسنه، و

انعکاسنڭ تجلیسنه ویرمزسه؛ بر تك کونشه مقابل نهایتسز کونشلری قبول ایتمك لازمکلیر، ومحال اندر محال بر خرافه‌یی قبول ایتمك اقتضا ایدر. عیناً بونڭ کبی، اگر، هر شیئ قدیر مطلقه ویرمزسه؛ بر تك الله مقابل نهایتسز، بلکه، ذرات کائنات عددنجه الٰهلر قبول ایتمك کبی یوزلر درجه محال ایچنده کی محالی موجود قبول ایتمك کبی بر دیوانه‌لك هذیاننه دوشمك لازمکلیر.

الحاصل، هر بر ذره ده اوچ پنجره شمس ازلینڭ نور وحدانیتنه، و وجوب وجودینه آچیلور.

برنجی پنجره: هر بر ذره بر نفر کبی، ناصلکه، عسکری دائره‌لرینڭ هر برنده، یعنی: طاقمنده، بلوکنده، طابورنده، آلاینده، فرقه‌سنده اوردوسنده، هر بر دائره‌ده بر نسبتی، و او نسبته کوره بر وظیفه‌سی و او وظیفه‌یه کوره نظام دائره‌سنده بر حرکتی اولدیغی کبی، اویله ده؛ سنڭ کوز بیکنده‌کی او جامد ذره جك دخی سنڭ کوزکده، و باشکده، وجودکده؛ قوهٔ مولده، قوهٔ جاذبه، قوهٔ دافعه، و

قوهٔ مصوره کبی دورانده‌مده، و حس حرکته خدمت ایدن [اورده و شیرایینده] و سائر اعصابلرده، هم سنڭ نوعکده... الخ بر نسبتی بر وظیفه‌سی بولندیغی بالبداهه بر قدیر ازلینڭ اثر صنعتی و بر مأمور موظفی و تحت تدبیرنده اولدیغنی کور اولمیانه کوزه کوستر.

ایکنجی پنجره: هواده‌کی هر بر ذره هر بر چیچکی، هر بر میوه‌یی زیارت ایده‌بیلیر هر بر چیچکه، هر بر میوه‌یه کیره‌بیلیر، ایشله‌یه‌بیلیر. اگر، هر شیئی کورور بیلیر بر قدیر مطلقڭ مأمور مسخری اولمازسه؛ او سرسری ذره بتون میوه‌لرڭ، چیچکلرڭ جهازاتنی و یاپیلماسنی و آیری آیری صنعتلرینی و اونلره کیدیریلن صورتلرڭ ترزیلکنی و خیاطت کاملهٔ محیطه صنعتنی بیلمك لازمکلیر ایشته، شو ذره بر کونش کبی نور توحیدڭ شعاعنی کوستر.

ضیایی، هوایی، مائی، ترابی قیاس ایت. ذاتاً اسبابڭ اصل منشألری شو درت ماده‌در. یکی حکمتله: مولد الماء، مولد الحموضه قاربون، آزوت درکه؛ بو عناصر اولکی عنصرلرڭ اجزالریدرلر.

اوچنجی پنجره: ذره‌لردن مرکب بر پارچه طوپراق هر بر چیچکی و میوه‌لی

نباتاتڭ نشو ونماسنده منشأ اولابیلیر. بر کاسه‌یی او ذره‌جکلردن طولدیرسه‌ڭ
بتون دنیاده‌کی هر نوع چیچك و میوه‌لی نباتاتڭ تخمجکلری ایدرکه؛ او تخمجکلر
حیواناتڭ نطفه‌لری گبی آیری آیری شیلر دگل. نطفه‌لر بر صو اولدیغی
گبی، او تخملرده قاربون، آزوت، مولد الماء، مولد الحموضه‌دن مرکب
ماهیتجه بر برینڭ مثلی، کیفیتجه بر برندن آیری یالکز؛ قدرت قلمیله صرف
معنوی اولارق آصلنڭ پروغرامی تودیع ایدلمش.

ایشته، او تخملری نوبتله او کاسه‌یه قویسه‌ڭ، هر بری خارقه جهازاتیله
اشکال و وضعیتیله ظهور ایده‌جکنی وقوع بولمش گبی اینانیرسیڭ. اگر،
او ذره‌لر هر بر شیئڭ هر بر حال و وضعیتنی بیلمه، و هر شیئه؛ اوکا لایق
وجودی، و وجودڭ لوازماتنی ویرمکه قدیر و قدرته نسبةً هر شیء کمال
سهولتله مسخر اولان بر ذاتڭ مأمورلری و امریله بر وظیفه داری اولمازسه،
او طوپراغڭ هر بر ذره‌سنده، یا بتون چیچکلی و میوه‌دارلرڭ عددنجه معنوی
فابریقه‌لر و مطبعه‌لر، ایچنده بولنماسی لازمگلیرکه؛ او جهازات و اشکالی
بر برندن اوزاق و بر برندن آیری موجودات مختلفه‌یه منشأ اولابیلسون.

ویا بتون او موجوداته محیط بر علم و بتون اونلرڭ تشکیلاتنه مقتدر اولاجق
بر قوت ویرمك لازمگلیر. تا، بتون اونلرڭ تشکیلاتنه مدار اولابیلسون.
دیمك؛ جناب حقدن نسبت کسیلسه؛ طوپراغڭ ذراتی عددنجه الٰهلر
قبول ایتمك لازمگلیر. بو ایسه؛ بیڭ محال ایچنده بر خرافه‌در.
فقط، مأمور اولدقلری وقت چوق قولای ایدرلر. ناصل سلطان عظیمك
بر عادی نفری، او پادشاهڭ نامیله و اونڭ قوتیله بر مملکتی هجرت
ایتدیره‌بیلیر، ایکی دکیزی برلشدیره‌بیلیر، بر شاهی اسیر ایده‌بیلیر
اویله‌ده؛ ازل ابد سلطانڭ بر سیفکی نمرودی یره سره‌ر، قارینجه
فرعونڭ سراینی خراب ایدر، یره آتار. بر انجیر چکردگی بر انجیر آغاجنی
یوکله‌نیر. هم هر بر ذره‌ده وجوب و وحدت صانعه ایکی شاهد صادق
داها وار. بریسی؛ هر بر ذره عجز مطلقیله برابر بیوك و بیك متنوع
وظیفه‌لری قالدیریور. وجودیتله برابر شعور کلی گوسترن انتظامپرورانه
نظام عمومی‌یه توفیق حرکت ایدر. دیمك؛ هر بر ذره لسان عجزیله؛
قدیر مطلقڭ، وجوب وجودینه و نظام عالمی گوزتمسیله وحدتنه شهادت ایدر.

∴ كما انّ في كلّ ذرّةٍ له شاهدانِ على انّه واجبٌ واحدٌ لذالك في كلّ حيٍّ ∴

∴ له آيتانِ على انّه احدٌ صمدٌ ∴

أوت، هر بر ذی حیاتده بر احدیت سکه‌سی، بر صمدیت طرّه‌سی بولونیور.
زیرا، هر بر ذی حیات، اکثر کائناتده جلوه‌لری گورونن أسمائی بردن کندی
آیینه‌جکنده گوستریور. ایشته، هر بر ذی حیاتده احدیت ذاتیه‌یی
محیی پرده‌سی آلتنده، بر نوع گولگه‌سنی گوستردیگنده بر سکهٔ احدیتی
طاشیور. هم او ذی حیات، کائناتک بر مثال مصغّری و شجرهٔ خلقتک
بر میوه‌سی حکمنده اولدیغی ایچون کائنات قدار احتیاجاتنی اومادیغی و بیلمه‌دیگی
یردن قولایلقله کوچوک دائرهٔ حیاتنه یتشدیرمک جهتیله صمدیت طرّه‌سی
گوستریور.

یعنی، او حال گوستریور که، اونک اویله بر ربّی وار که، اوکا هر شیئه
بدل بر توجهی وار. و بتون أشیانک یرینی طوتار بر نظری وار. و بتون أشیا
اونک بر توجهنک یرینی طوتاماز.

∴ نعم يكفي لكلّ شيءٍ عن كلّ شيءٍ ولا يكفي عنه كلّ شيءٍ ولو لشيءٍ واحدٍ ∴

أوت، هم او حال گوستریور که، اونک ربّی هیچ بر شیئه محتاج اولمدیغی
گبی، خزینه‌سنده هیچ بر شئ اکسیلمز. و قدرتنه هیچ بر شئ آغیر گلمز. ایشته
صمدیتک گولگه‌سنی گوسترن بر نوع طرّه‌سی، دیمک هر بر ذی حیاتده، بر
سکهٔ احدیت، بر طرّهٔ صمدیت واردر.

أوت، هر بر ذی حیات، حیات لسانیله ∴ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ، اَللّٰهُ الصَّمَدُ ∴
اوقویور. بو ایکی سکه‌لردن باشقه بر قاچ پنجرهٔ مهمه دها وار. باشقه
یرده تفصیل ایدلدیگی ایچون بوراده اختصار ایدلدی. مادام، شو کائناتک
هر بر ذرّه‌سی بویله اوچ پنجره‌لی و ایکی دلیلی، و حیات دخی ایکی قاپولی برده
واجب الوجودک، وحدانیتنه آچیور. ذرّه‌دن تا شمسه قدار طبقات
موجودات ذات ذو الجلالک، أنوار معرفتنی نه صورتله نشر ایتدیگنی قیاس
ایده‌بیلیرسیک. البته معرفة اللّٰه‌ده ترقیات معنویه‌نک درجاتنی
و حضورک مراتبنی بوندن آکلا. و قیاس ایت.

بشنجی لمعه: ناصلکه، بر کتاب أگر یازمه و مکتوب ایسه:
اونک، یازماسنه بر قلم کافیدر. أگر، باصمه و مطبوع ایسه:

اوكتابڭ حروفاتى عددنجه قلملر، يعنى: دميرحرفلر لازمدر. تا او كتاب
طبع ايديلوب وجود بولسون. أگر، او كتابڭ بعض حرفلرنده غايت اينجه
بر خط ايله او كتابڭ أكثرى يازلمش ايسه: سورۀ يٰس، لفظ يٰس :.
ده يازلديغى گبى، او وقت بتون او دمير حرفلرڭ كوچوكلرى، او تك حرف
لازم، تا طبع ايدلسون.

عيناً اويله ده؛ شو كتاب كائناتى قلم قدرت صمدانيه نڭ يازماسى و ذات
احديتڭ مكتوبى ديسه ڭ، وجوب درجه سنده بر سهولت و لزوم درجه
سنده بر معقوليت يولنه گيدرسيڭ.

أگر، طبيعت و اسبابه اسناد ايتسه ڭ: امتناع درجه سنده صعوبتلى
و محال درجه سنده مشكلاتلى و هيچ بر وهم قبول ايتميه جك خرافتلى شويله
بر يوله گيدرسيڭ كه: طبيعت ايچون يا هر بر جزء طوپراقده، و هر بر
قطره صوده، هر بر پارچه هواده ميليارلرجه معدنى مطبعه لر و حدسز
معنوى فابريقه لر بولنماسى لازم، تا كه: حدسز چيچكلى و ميوه لى
مصنوعاتڭ تشكيلاتنه مظهر اولابيلسون.

ياخود، هر شيئه محيط بر علم، هر شيئه مقتدر بر قوت اونلرده قبول ايتمك لازمگلير
تا شو مصنوعاته حقيقى مصدر اولابيلسون. چونكه، طوپراغڭ و صويڭ
و هوانڭ هر بر جزئى أكثر نباتاته منشأ اولابيلير. حالبوكه، هر بر نبات ميوه لى
اولسه، چيچكلى اولسه مصنوعاتى او قادار منتظمدر، او قادار موزوندر،
او قادار بر برندن ممتازدر، او قادار كيفيتجه بر برندن آيريدركه، هر برسنه
يالكز، اوڭا مخصوص بر آيرى معنوى فابريقه و يا آيرى بر مطبعه لازمدر
ديمك، طبيعت مِسْطَرلقدن، مصدرلغه چيقسه، هر بر شيده، بتون
شيلرڭ ماكنه لرينى بولندرمغه مجبوردر.

ايشته، طبيعتپرستلك فكرينڭ أساسى اويله بر خرافاتدركه: خرافاتجيلر
دخى اوندن اوتانيورلر. كنديني عاقل ظن ايدن أهل ضلالتڭ ناصل
نهايتسز بر عقلسزلق التزام ايتدكلرينى گور، عبرت آل...!

ألحاصل، ناصل بر كتابڭ بر حرفى كندى نفسنى، بر حرف قدار گوستروب
كندى وجودينه تك بر صورتله دلالت ايديور. و كندى كاتبنى، اوده
كلمه ايله تعريف ايدر، وجوه وجهلر گوسترر. مثلا، بنم كاتبمڭ

حسن خطّى وار، قلمى قيرميزيدر، شويله در، بويله در، دير. عيناً اويله ده:
كتاب كبير عالمڭ هر بر حرفى كندى وجوديله، كندى جرمى قادار دلالت ايدر
وكندى صورتى قادار گوستر. فقط، نقّاش أزلينڭ أسماسنى، بر
قصيده قادار تعريف ايدر. وكيفيتلر عددنجه اشارت پارمقلريله او
أشيايى گوستر، مسمّاسنه شهادت ايدر. ديمك، هم كنديڭى، هم
بتون كائناتى انكار ايدن سفسطه جى گبى بر احمق: ينه صانع ذو الجلالڭ
انكارينه گيتمه مك گركدر.

آلتنجى لمعه: خالق ذو الجلالڭ ناصلكه؛ مخلوقاتڭ هر بر
فردڭ باشنده و مصنوعاتڭ هر جزئڭ جبهه سنده احديّتڭ
سكّه سنى قويمشدر. ناصلكه: گچن لمعه لرده بر قسمنى گوردك.
اويله ده: هر بر نوعڭ اوستنده چوق سكّهٔ احديّت هر بر كل
اوستنده متعدد خاتم واحديّت، تا مجموع عالم اوستنده متنوّع طرّهٔ
وحدت غايت پارلاق بر صورتده قويمشدر.
ايشته، بك چوق سكّه لردن، خاتملردن، طرّه لردن سطح ارضه

صحيفه سنده بهار موسمنده وضع ايديلن بر سكّه يى و بر خاتمى گوستره جگز. شويله كه:
نقّاش أزلى زمينڭ يوزنده ياز و بهار زماننده أڭ آز اوچيوز بيڭ
نباتات وحيواناتڭ أنواعنى نهايتسز اختلاط وقاريشيقلق ايچنده نهايتسز
درجه ده امتياز و تشخيص ايله، و غايت درجه ده انتظام وتفريق ايله حشر
ونشر ايتمسى؛ بهار گبى ظاهر و باهر پارلاق بر سكّهٔ توحيد در.
اوت؛ بهار موسمنده ئولمش آرضڭ احياسى ايچنده اوچيوز بيڭ حشرڭ
نمونه لرينى كمال انتظام ايله ايجاد ايتمك و آرضڭ صحيفه سنده بربرى ايچنده
اوچيوز بيڭ مختلف أنواعڭ أفرادينى خطاسز وسهوسز، غلطسز، و
نقصانسز غايت موزون، منظوم، غايت منتظم ومكمل بر صورتده يازمق
ألبته؛ نهايتسز بر قدرته، محيط بر علمه و كائناتى أداره ايده جك بر أراده يه
مالك بر ذات ذو الجلالڭ، بر قدير ذو الكمالڭ، بر حكيم ذو الجمالڭ
سكّهٔ مخصوصه سى اولديغنى ذرّه مقدارى شعورى اولانڭ درك
ايتمسى لازمگلير. قرآن كريم فرمان ايديوركه: ∴ فَانْظُرْ اِلٰى آثَارِ رَحْمَةِ
اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنَّ ذٰلِكَ لَمُحْيِي الْمَوْتٰى وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ∴

أوت ، زمينڭ ديرلتمه سنده اوچيوزبيڭ حشرڭ نمونه لريني برقاچ گونه ظرفنده
ياپان ، گوسترن قدرت فاطره يه ؛ ألبته ، انسانڭ حشرى ، اوڭا گوره يڭ
قولاى گلير .

مثلا ، اونجى سوزده بيان ايدلديگى گبى گلنجك و سيحانه طاغنى برأشارتله قالديران
برذات معجزنمايه ، شو دره ده يولمزى قپايان شو قوجه طاغى قالديره بيلير ميسڭ
دينيليرمى ...؟ اويله ايسه ، گوك ، طاغ ، يرى آلتى گونده ايجاد ايدن و
اونلرى وقت به وقت طولديروب بوشالدان برقدير حكيمه ، بركريم رحيمه ، أبد
طرفنده احضار ايدوب بزلره كندى ضيافتنه گيده جك يولمزى سد ايدن
شو طوپراق طبقه سنى اوستمزدن قالديره بيلير ميسڭ؟ يرى دوزلتوب
بزى ، اوندن گچيره بيلير ميسڭ؟ استبعاد صورتنده سويلنيرمى ...؟

شو زمينڭ يوزنده ، ياز زماننده برسكهٔ توحيدى گوردك . شيمدى باق
غايت بصيرانه ، حكيمانه زمينڭ يوزنده كى ، شو تصرف عظيمهٔ بهاريه اوستنده
برخاتم واحديت دخى آشكارا گورونيور . چونكه ؛ بو اجراآت بروسعت مطلقه
ايچنده واو وسعتله برابر ، برسرعت مطلقه ايچنده واو سرعتله برابر ، برسخاوت

مطلقه ايچنده گورونن انتظام مطلق و كمال حسن صنعت و مكمليت خلقت اويله بر
خاتم دركه ؛ غير متناهى برعلم و نهايتسز برقدرت اوڭا صاحب اولابيلير . أوت ؛
گوريوروزكه ؛ بوتون يريوزنده بروسعت مطلقه ايچنده برايجاد ، برتصرف ، بر
فعاليت وار . هم او وسعت ايچنده برسرعت مطلقه ايله ايشلنيور . هم
او سرعت و وسعتله برابر برسهولت مطلقه ايله ياپيليور . هم او سرعت و
وسعت و سهولتله برابر تكثير افرادده برسخاوت مطلقه گورونيور . هم او
سخاوت ، سرعت ، سهولت و وسعتله برابر هر برنوعده ، هر برفردده گورونن
برانتظام مطلق و غايت ممتاز برحسن صنعت و غايت مستثنا برمكمليت خلقت
ايله برابر غايت سخاوت ايچنده برانتظام تام وار .

او تكثير أفراد ايچنده برمكمليت خلقت ، وغايت برسرعت ايچنده برحسن صنعت
ونهايت اختلاط ايچنده برامتياز أتم وغايت مبذوليت ايچنده غايت
قيمتدار أثرلر ، وغايت گنيش دائره ايچنده تام برموافقت ، وغايت سهولت
ايچنده غايت صنعتكارانه بديعه لرى ايجاد ايتمك ، برآنده ، هر يرده
برطرزده ، هر فردده برصنعت خارقه ، برفعاليت معجزنما گوسترمك

ألبته وألبته، اویله بر ذاتڭ خاتمی درکه: هیچ بریرده اولمدیغی گبی هریرده حاضر، ناظردر. هیچ برشئ اوندن گیزلنمدیگی گبی، هیچ برشئ اوڭا آغیر گلمز. ذرّه‌لرله، ییلدیزلر اوڭڭ قدرتنه نسبةً مساویدرلر.

مثلا: او رحیم ذو الجلالڭ باغستانه کرمنده، معجزاتنڭ صالقملرندن بر دانه جك حکمنده گوردیگم ایکی یارمه قالینلغنده بر اوزوم آصمه سنه آصلمه اولان صالقملری صایدم، یوز اللی بش چیقدی. بر صالقمڭ دانه سنی صایدم، یوزیگرمی درت اولدی. دوشوندم، دیدم: أگر، بو آصمه چبوغی، باللی صو موصلغی اولسه؛ دائم صو ویرسه: شو حرارته قارشی او یوزلر رحمتڭ، شروب طلومبه جقلرینی أمزیرن صالقملره آنجق کفایت ایده جك. حالبوکه؛ أکثری وقتده بر رطوبت آنجق آلینه بیلیر..! ایشته، بو ایشی یاپان هرشیئه قادر اولمه لازمگلیر.

.: سُبْحَانَ مَنْ تَحَيَّرَ فِي صَنْعَةِ الْعُقُولُ .:

یدنجی لمعه: باق! ناصلکه؛ صحیفهٔ أرض اوستنده ذات احد صمدڭ خاتملرینی آز بر دقتله گوره بیلیرسڭ، باشیڭی قالدیر وگوزیڭی آچ

شو کائناتڭ کتاب کبیرینه باق! گوره جکسڭ که: او کائناتڭ هیئت، مجموعه سی اوستنده، بیوکلگی نسبتنده بر وضوح ایله خاتم وحدت اوقونیور. چونکه، شو موجودات بر فابریقه نڭ، بر قصرڭ، بر منتظم شهرڭ أجزالری، وأفرادلری گبی، بل بله ویروب بربرینه قارشی معاونت ألیرینی اوزاتوب، بربرینڭ سؤال حاجتنه، لبيك، باش اوستنه دیرلر. أل أله ویروب، بر انتظام ایله چالیشیرلر. باش باشه ویروب ذوی الحیاته خدمت ایدرلر. اوموز اوموزه ویروب بر غایه یه متوجهاً بر مدبّر حکیمه اطاعت ایدرلر. أوت گونش وآیدن، گیجه وگوندوزدن، قیش ویازدن طوت، تا نباتاتڭ محتاج وآچ حیوانلرڭ أمدادینه گلمه لرنده، وحیوانلرڭ ضعیف، شریف انسانلرڭ أمدادینه قوشمالرنده، حتی: مواد غذائیه نڭ لطیف، نحیف یاورولرڭ ومیوه لرڭ أمدادینه اوچمالرنده، تا ذرّات طعامیه نڭ حجیرات بدن أمدادینه گیمه لرنده جاری اولان بر دستور تعاونله حرکتلری بتون بتون گور اولمیانه گوستریور که: غایت کریم بر مربّینڭ قوتیله غایت حکیم بر مدبرڭ أمریله حرکت ایدیورلر.

ایشته، شو کائناتك ایچنده جاری اولان بو تساند، بو تعاون، بو تعانق
بو مکملیت، بو انتظام بر تك مدبّرك ترتیبیله اداره ایدلدکلرینه و بر تك
مربّینك تدبیریله سوق ایدلدکلرینه قطعیاً شهادت ایتمکله برابر شو بالبداهه
صنعت اشیاده گورونن حکمت عامّه ایچنده عنایت تامّه و او عنایت ایچنده
پارلایان مرحمت واسعه و او رحمت اوستنده سرپیلن و رزقه محتاج
هر بر ذی حیاته، اونك حاجاتنه لایق بر طرزده اعاشه ایتمك ایچون سرپیلن
ارزاق و اعاشهٔ عمومیه اویله پارلاق بر خاتم توحید درکه: بتون بتون عقلی
سونمین آگلار. و بتون بتون گوزی اولمیان گورور.

اوت، قصد و شعور و اداره‌یی گوسترن بر پردهٔ حکمت عموم کائناتی
قاپلامش. و او پردهٔ حکمت اوستنده لطف و تزیین و تحسین و احسانی
گوسترن بر پردهٔ عنایت سرپیلمشدر. و او مزیّن پردهٔ عنایت اوستنده
کندینی سودیرمك، طانیتدیرمق، انعام و اکرام ایتمك لمعه‌لرینی
گوسترن بر حلّهٔ رحمت کائناتی ایچنه آلمشدر. و او منوّر پردهٔ رحمت عامّه
اوستنه سرپیلن و ترحّمی و احسانی و اکرامی و کمال شفقت و حسن

تربیه‌یی و لطف ربوبیتی گوسترن بر صفرهٔ ارزاق عمومیه دیزلمشدر. اوت،
شو موجوداته، ذرّه‌لردن گونشلره قادار فردلر اولسون، نوعلر اولسون، کوچوك
اولسون، بیوك اولسون ثمرات و غایاتله، فائده‌لر و مصلحتلرله منقّش بر قوماش
حکمتدن دیکیلمش محتشم بر گوملك گیدیرلمش، و او حکمتنما صورت گوملگی
اوستنده لطف و احسان چیچکلریله مزیّن بر حلّهٔ عنایت هر شیئك قامته
گوره بیچیلمش و او مزیّن حلّهٔ عنایت نجیب اکرام و تحنّن و انعام لمعه‌لریله
منوّر رحمت نشانلری طاقیلمش و او منوّر، مرصّع نشانلری احاطه ایتمکله برابر
زمینك یوزنده، بتون ذوی الحیاتك طائفه‌لرینه کافی و بتون حاجاتلرینه
وافی بر صفرهٔ رزق عمومی قورولمشدر.

ایشته، شو ایسه، گونش گبی آشکار بر صورتده نهایتسز بر حکیم، کریم، رحیم
رزّاق بر ذات ذوالجلاله اشارت ایدوب گوستریور.

اویله می...؟ هر شی رزقه محتاج می...؟

اوت، بر فرد، رزقه و دوام حیاته محتاج اولدیغی گبی، گوریورزکه:
بتون موجودات عالم، بالخصوص ذی حیات کلّی اولسون، جزئی اولسون

وجودنده بقاسنه، وادامهٔ حیاتنده مادةً ومعناً چوق مطالبی وار. اویله
شیلره افتقارلری واحتیاجلری وارکه: اڭ ادناسنه او شیئڭ الی یتیشمدیگی
واڭ کوچوك مطلوبنه او شیئڭ قوتی کافی گلمدیگی برحالده گوریورزکه: بتون
مطالبی وآرزولری مادیه ومعنویه‌سی «مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ» اومادیغی
یرلردن کمال انتظام ایله وقت مناسبده ولایق برطرزده کمال حکمتله الرینه
ویریلیور. ایشته؛ بو افتقار واحتیاج مخلوقات، وبوطرزده امداد
واعانهٔ غیبیه، عجبا کونش گبی برمربّی حکیم ذوالجلالی، برمدبّر رحیم ذوالجمالی
گوسترمیورمی...؟

سکزنجی لمعه: ناصلکه؛ بر تارلاده اکیلن برنوع تخم دلالت ایدرکه،
او تارلا، هرحالده تخم صاحبنڭ تحت تصرفنده اولدیغنی، هم او تخم دخی
تارلا متصرفنڭ تحت تصرفنده اولدیغنی گوسترر.

اویله ده: عناصر دینیلن مزرعهٔ مصنوعات، واحدیت وبساطت ایله
برابر، کلیت واحاطه‌لری، وشو مخلوقات دینیلن ثمرات رحمت
ومعجزات قدرت، وکلمات حکمت اولان نباتات وحیوانات، مماثلت

ومشابهتلریله برابر چوق یرلرده انتشاری وهرطرفده بولنوب توطّنلری
برتك صانع معجزنمانڭ تحت تصرفنده اولدقلرینی اویله برطرزده گوستریورکه:
گویا هربر چیچك، هربر ثمره، هربر حیوان او صانعڭ برسکه‌سی در، برخاتمی
بر طرّه‌سی در. هرنره‌ده بولنسه؛ لسان حال ایله هربری دیرکه: بنم کیمڭ
سکه‌سی‌یم؛ بویر دخی اونڭ مصنوعیدر. بن کیمڭ خاتمی‌یم؛ بو مکان دخی
اونڭ مکتوبیدر. بن کیمڭ طرّه‌سی‌یم؛ بو وطنم دخی اونڭ منسوجیدر.
دیمك؛ اڭ ادنا برمخلوقه ربوبیت ایتمك، بتون عناصری قبضهٔ تصرفنده
طوتانه مخصوص در. واڭ بسیط برعنصری تدبیر وتدویر ایتمك، بتون
حیواناتی، نباتاتی، مصنوعاتی قبضهٔ ربوبیتنده تربیه ایدنه خاص اولدیغی
گوز اولمیانه گورور.

اوت؛ هربر فرد، سائر افراده مماثلت ومثلیت لسانیله دیر: کیم بتون
نوعمه مالك ایسه؛ او بڭا مالك اولابیلیر. هربر نوع، سائر نوعلرله
برابر یریوزنده مختلفاً انتشاری لسانیله دیر: کیم بتون سطح ارضه مالك
ایسه؛ بڭا مالك او اولابیلیر، یوقسه؛ یوق.

آرضه، سائر سیّارات ایله بر گونشه ارتباطی و سماوات ایله تساندی لسانیله دیر: کیم بتون کائناته مالک ایسه؛ او بکا مالک اولابیلیر. یوقسه یوق اُوت، فرضا ذی‌شعور بر اُلمایه: بری دیسه: سن، بنم صنعتیمسك. او اُلماء لسان حال ایله اوکا دیه‌جك: اگر، یریوزنده بتون اُلمالرڭ تشکیلنه مقتدر اولابیلیر ایسه‌ڭ و بلکه: یریوزنده منتشر بتون همجنسم اولان بتون میوه‌دارلره، بلکه: بتون بهار سفینه‌سیله خزینهٔ رحمتدن گلن، بتون هدایای رحمانیّه‌یه متصرف اولابیلیر ایسه‌ڭ؛ بکا، ربوبیت دعوا ایت او تك اُلمابوی‌له دیه‌جك و او آچمغڭ آغزینه بر طوقات اوره‌جق

طقوزنجی لمعه: جزؤده و جزئیده، کلّیده و کلده، کلّ عالمده حیاتده، ذی حیاتده، احیاده اولان سکّه‌لردن، خاتملردن، طرّه‌لردن بعضلرینه اشارت ایتدك. شیمدی نوعلرده حابز سکّه‌لردن بر سکّه‌یه اشارت ایده‌جگز. ایشته، ناصل میوه‌دار بر آغاجڭ حابز ثمره‌لری بر تربیهٔ واحده، بر قانون وحدتله بر تك مرکزدن

اُداره

اُداره ایدلدکلرنده؛ کلفت، مشقّت و مصرف اوقدار سهولت پیدا ایدرکه؛ کثرتله تربیه ایدیلن تك بر ثمره‌یه مساوی اولورلر. دیمك کثرت و تعدّد مرکز، هر ثمره ایچون کیسجه آغاج قدار کلفت و مصرف، و جهازات ایستر. فرق، یالکز کیفیتجه‌در.

ناصل؛ بر تك نفره لازم اولان تجهیزات عسکریه‌یی یاپمق ایچون اوردویه لازم اولان فابریقه‌لر قدار، فابریقه لازمدر. دیمك؛ ایسه وحدتده‌ن کثرته چیقسه؛ اُفراد عددنجه کمیت جهتیله کلفت زیاده‌لشیر. ایشته هر نوعده بالمشاهده گورونن سهولت فوق العاده، اُلبته؛ وحدتدن و توحیددن گلن بر یُسر و سهولت اُثریدر.

اُلحاصل؛ بر جنسڭ بتون اُنواعی، بر نوعڭ بتون اُفرادی، اعضای اساسیه‌ده موافقت و مشابهتلری ناصل اثبات ایدرلرکه؛ تك بر صانعڭ مصنوعلریدر. چونکه؛ وحدت قلم و اتحاد سکّه اولیله ایستر اولیه‌ده: هر شیده مشهود سهولت مطلقه و کلفتسزلك وجوب

درجه سنده ایجاب ایدرکه: بر صانع واحدك أثرلری اولسونه. یوقسه؛ امتناع درجه سنه چیقانه بر صعوبت، اوجیسی انعدامه و اوتونجی عدمه گوتوره‌جکدی.

والحاصل: جناب حقّه اسناد ایدلسه؛ بتون أشیا بر تك شئ گبی بر سهولت پیدا ایدر. أگر، اسبابه اسناد ایدلسه؛ هر بر شئ بتون أشیا قادار صعوبت پیدا ایدر. مادام اویله‌در، کائناتده گوروننه شو فوق العاده اوجوزلق و شو، گوز اوگنده حدسز مبذولیت سکّهٔ وحدتی گونش گبی گوسترر.

أگر، غایت مبذولیتله ألیمزه گچه، شو صنعتلی میوه‌لر واحد احدك مالی اولماسه ایدی، بتون دنیایی ویرسه ایدك بر تك دانه‌سنی بیله‌مز ایدك.

اوننجی لمعه: تجلّئ جمالیه‌یی گوستره حیات، بر برهان احدیتدر. بلکه، بر حیثیده تجلّئ وحدتدر. تجلّئ جلالنی اظهار ایدن ممات دخی بر برهان واحدیتدر. أوت، ؛ وَلِلّٰهِ الْمَثَلُ الْاَعْلٰی ؛

ناصلکه، گونشه قارشی پارلایان و آقان بیوك بر ایرماغك قابارجقلری زمین یوزینك شفّافاتی، گونشك عکسنی و ایشیغنی گوسترمك صورتیله گونشه شهادت ایتدکلری گبی، او قطراتك او شفّافاتك گیتمه‌لریله برابر، آرقه‌لرنده یکی گلن قطرات طائفه‌لری و شفّافات قبیله‌لری اوستنده، ینه گونشك جلوه‌لری مشعله دوامی و ایشیغك تجلّیسی و نقصانسز استمراری قطعیاً شهادت ایدرلرکه: سونوب یانان، دگیشوب تازه‌لنن، گلوب پارلایان او مثالی گونشجکلر و ایشیقلر و نورلر، بر باقی دائمی، عالی و تجلّیسی زوالسز بر تك گونشك جلوه‌لریدر.

دیمك، او پارلایان قطرات، ظهورلریله و گلمه‌لریله گونشك وجودینی گوسترد‌کلری گبی، غروبلریله، زواللریله گونشك بقاسنی و دوامنی و برلگنی گوستریورلر.

عیناً اویله‌ده: شو موجودات سیّاله، وجودلریله و حیاتلریله واجب الوجودك، وجوب وجودینه شهادت ایتدکلری گبی، زواللریله، أولوملریله

او، واجب الوجودك ازليتنه، سرمديتنه و احديتنه شهادت ايدرلر
اوت؛ كيجه و كوندوز، قيش و ياز، عصرلر و دورلرك ده كچمه‌سيله
غروب و افول ايچنده تجدد ايدن، تازه‌له‌نن مصنوعات جميله، موجودات
لطيفه البته: بر عالى، سرمدى و دائم التجلّى، بر جمال مجرد صاحبنك
وجود، بقاء و وحدتنى كوستردكلرى كبى؛ او مصنوعات، اسباب ظاهريه
سفليه‌لرله برابر زوال بولوب اولوملرى، او اسبابك هيچلكى و بريرده
اولديغنى كوسترر. و شو حال قطعيا اثبات ايدركه: شو صنعتلر، شو
نقشلر، شو جلوه‌لر بتون اسماسى، قدسيه و جميله اولان؛ بر ذات
جميل ذو الجلالك تازه‌له‌نن صنعتلريدر، تحوّل ايدن نقشلريدر، تحرّك
ايدن آيينه‌لريدر، بربرى آرقه‌سنده كلن سكّه‌لريدر، حكمتله دكيشن
خاتملريدر. الحاصل؛ شو كتاب كبير كائنات ناصلكه: وجود و وحدته
دائر آيات كونيّه‌يى بزه درس ويريور.

اويله ده: او ذات ذو الجلالك؛ بتون اوصاف كماليّه و جماليّه و
جلاليّه‌سنه شهادت ايدر. قصورسز و نقصانسز كمال ذاتيسنى اثبات ايدرلر

چونكه؛ بديهيدر. بر اثرده كمال، او اثرك منشأ و مبدئى اولان فعلك
كمالنه دلالت ايدر. و فعلك كمالى، اسمك كمالنه، و اسمك كمالى صفتك
كمالنه، و صفتك كمالى، شأن ذاتينك كمالنه، و شأنك كمالى، او ذات
ذيشعورك كمالنه حدساً و ضرورةً و بداهةً دلالت ايدر.

مثلا؛ ناصلكه: قصورسز بر قصرك مكمل اولان نقوشى و تزييناتى آرقه‌لرنده
بر اوسطه افعالنك مكمليتنى كوسترر. و او افعالك مكمليتى، او فاعل و
او اوسطه‌نك رتبه‌لرينى كوستره‌ن عنوانلرينى و اسملرينك مكمليتنى كوسترر.
و او اسماء و عنوانلرك مكمليتى او اوسطه‌نك صنعتنه دائر صنعتلرينك
مكمليتنى كوسترر. و او صنعت، صنعتلرينك مكمليتى، او صنعت صاحبنك
شئونه ذاتيه ديننله قابليّت و استعداد ذاتيه‌سنك مكمليتنى كوسترر.
و شئونه و قابليّت ذاتيه‌سنك مكمليتى، او اوسطه‌نك ماهيّت ذاتيه‌سنك
مكمليتنى كوستردبكى مثللو عيناً اويله ده:
شو قصورسز، فطورسز: هَلْ تَرىٰ مِنْ فُطُورٍ : سرّينه مظهر اولان
آثار مشهوده عالم، شو موجودات منتظمه كائناتده اولان كمال صنعت

ایسه؛ بالمشاهده بر مؤثر ذی الاقتدارك كمال افعالنه دلالت ایدر.
او كمال افعال ایسه؛ بالبداهه او فاعل ذو الجلالك كمال اسماسنه دلالت
ایدر. او كمال ایسه؛ بالضروره او اسمانك مسمای ذو الجمالك كمال صفتنه
دلالت ایدر، و شهادت ایدر. او كمال صفت ایسه؛ بالیقین او موصوف
ذو الكمالك كمال شؤوننه دلالت ایدر. او كمال شؤونه ایسه؛ بحق الیقین
او ذی شؤونك كمال ذاتنه اویله دلالت ایدركه؛ بتون كائناتده گورونن
بتون انواع كمالات اونك كمالنه نسبةً؛ صونوك بر ظلّ ضعیف و
بر گولگه صورتنده بر ذات ذو الكمالك، آیات كمالی و رموز جلالی و
اشارات جمالی اولدقلرینی گوستریر.

گونشلر قوتنده اون برنجی لمعه؛ او اون طقوزنجی سوزده تعریف
ایدیلن و كتاب كائناتك آیت كبراسی و او قرآن كبیرده كی اسم اعظمی
و شجرهٔ كائناتك چكردهگی و اڭ منوّر ثمرهسی و او سرای عالمك گونشی
و عالم اسلامیتك بدر منوّری و ربوبیت الهیهنك دلّال سلطنتی
و طلسم كائناتك كشّاف ذی حكمتی اولان محمد الامین علیه الصلاة والسلام

بتون انبیانك سایهسنی آلتنه آلان رسالت جناحی و بتون عالم اسلامی حمایهسی
آلتنه آلان اسلامیت جناحیله حقیقتك طبقاتنده اوچان و بتون انبیا و مرسلینی
بتون اولیا و صدیقینی و بتون اصفیا و محققینی آرقهسنه آلوب بتون قوتیله وحدانیتی
گوستروب عرش احدیته یول آچوب گوستردیگی ایمان بالله و اثبات ایتدیگی وحدانیت
الهیهیه هیچ وهم و شبههنك حدّی وارمیكه؛ قاپایهبیلسون و یرده اولابیلسون
مادام؛ اون طقوزنجی سوزده و اون طقوزنجی مكتوبده او برهان قاطعك آب الحیات
معرفتندن اون درت رشحه و اون طقوز اشارات ایله او معجزاتك انواع،
معجزاتیله برابر اجمالا بر درجه تعریف و بیان ایتمشز. شوراده شو اشارتله
اكتفا ایدوب او وحدانیتك برهان قاطعنی تزكیه ایدوب شهادت ایدن لسانه
اشارت صورتنده بر صلوات شریفه ایله ختم ایدهرز.

∴ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ دَلَّ عَلٰى وُجُوبِ وُجُودِكَ وَ وَحْدَانِيَّتِكَ وَ شَهِدَ عَلٰى ∴
∴ اَوْصَافِ جَمَالِكَ وَ جَلَالِكَ وَ كَمَالِكَ الشَّاهِدِ الصَّادِقِ الْمُصَدَّقِ وَ الْبُرْهَانِ ∴
∴ النَّاطِقِ الْمُحَقَّقِ سَيِّدِ الْاَنْبِيَاءِ وَ الْمُرْسَلِينَ ⁂ اَلْحَامِلِ لِسِرِّ اِجْمَاعِهِمْ وَ تَصْدِيقِهِمْ ∴
∴ وَ مُعْجِزَاتِهِمْ وَ اِمَامِ الْاَوْلِيَاءِ وَ الصِّدِّيقِينَ ⁂ اَلْحَاوِى لِسِرِّ اِتِّفَاقِهِمْ وَ تَحْقِيقِهِمْ ∴

.:. وَكَرَامَاتِهِمْ ذو المعجزات الباهرة و الخوارق الظاهرة و الدلائل القاطعة .:.

.:. المحققة المصدقه له ذوى الخصال الغالية فى ذاته و الاخلاق العالية .:.

.:. فى وظيفته و السجايا السامية فى شريعة المكملة المنزهة له عن الخلاف .:.

.:. مهبط الوحى الربانى باجماع المنزل و المنزل عليه و المنزل اليهم سيان .:.

.:. عالم الغيب و الملكوة مشاهد الارواح و مصاحب الملئكة انموذج .:.

.:. كمالات الكائنات شخصاً و نوعاً و جنساً انور ثمرات شجرة الخلقه .:.

.:. دلال سلطنة الربوبية المرمز بعلوته و جامعية شخصية المعنوية .:.

.:. الى انه نصب عين فاطر العالم فى خلق الكائنات ذو الشريعة التى .:.

.:. هى بوسعة دساتيرها و قوتها تشير الى انها نظام خالق الكائنات .:.

.:. نعم ان ناظم هذه الكائنات بهذ النظام الاتم الاكمل هو ناظم .:.

.:. هذ الدين بهذ النظام الاحسن الاجمل سيدنا نحن معاشر .:.

.:. بنى آدم و مهدينا الى الايمان نحن معاشر المؤمنين محمد ابن .:.

.:. عبدالله ابن عبدالمطلب عليه افضل الصلاة و اتم التسليمات .:.

.:. مادامت الارض و السموات فان ذلك الشاهد الصادق المصدق .:.

.:. يشهد على رؤس الاشهاد منادياً و معلماً لاجيال البشر خلف الاعصار .:.

.:. و الاقطار بنداء علوياً بجمع قوته و بغاية جديته و بنهاية وثوقه .:.

.:. و بقوة اطمئنانه و بكمال ايمانه باشهد ان لا اله الا الله وحده .:.

.:. لا شريك له .:.

گونشلر قونتده اون ايكنجى لمعه ؛ شو يگرمى ايكنجى سوزك
اون ايكنجى لمعه سى اوله رق بر بحر حقائق دركه ؛ بتون يگرمى ايكى عدد سوزلر آنجق
اونك يگرمى ايكى قطره سيدر . و اوله رق بر منبع انوار دركه ؛ شو يگرمى ايكى عدد
سوزلر اوگونشك آنجق يگرمى ايكى عدد لمعه سيدر .

أوت ، او يگرمى ايكى عدد سوزلرك هر برسى قرآنده يادالايه برنك نجم آيتنك
ايرماعنده نك بر قطره سى و كنز اعظم كتاب اللّٰهده هر برى ، بر صدف قيمة جواهر
اولان آيتلرك برنك آيتنك برنك اينجوسى در .

ايشته ؛ اون طقوزنجى سوزك اون دردنجى رشحه سنده بر نبذه تعريف ايديلن
او كلام الله ، اسم اعظمدن و عرش اعظمدن و ربوبيتك تجلى اعظمندن
نزول ايدوب أزلى ، أبده ربط ايده جك و فرشى ، عرشه باغلاياجق

بر وسعت و علویت ایچنده بتون قوتیله و آیاتنڭ بتون قطعیتیله مکرراً دیر :

∴ لا اله الا هو ∴

و بتون کائناتی اشهاد ایدر . و شهادت ایتدیرر . اوت ،

لا اله الا هو برابر می زند عالم ∴ چو لا اله الا هو برابر می زند هر شئ
دمادم جویدند یا حق ∴ سراسر گویدند یا حی

اوت ، قرآنه سلیم بر قلب گوزیله باقسه‌ڭ گوره جکسڭ که : جهات سته سی اویله پارلایور ، اویله شفافدر که : هیچ بر ظلمت و هیچ بر ضلالت هیچ بر شبهه و ریب ، هیچ بر حیله ایچنه گیرمگه و دائرۀ عصمتنه دخوله فرصت بولاماز . چونکه اوستنده : سکۀ اعجاز . آلتنده : برهان و دلیل آرقه سنده : نقطۀ استنادی محض وحی ربانی . اوگنده : سعادت دارین صاغنده ، عقلی استنطاق ایدوب تصدیقنی تأمین . صولنده ، وجدانی اشهاد ایدرك تسلیمینی تثبیت . ایچی : بالبداهه صافی هدایت رحمانیه اوستی : بالمشاهده خالص انوار ایمانیه میوه لری ، بعین الیقین کمالات انسانیه ایله مجهز ، أصفیاء و محققین و أولیاء و صدیقین اولان

او لسان الغیبڭ سینه سنه قولاغنی ویروب دیکله سه‌ڭ ، دریندن درینه ، غایت مونس و مقنع ، نهایت درجه جدی و علوی و برهان ایله مجهز ، بر صدای سماوی ایشیده جکسڭ که : اویله بر قطعیتله ∴ لا اله الا هو ∴ دیر و تکرار ایدر که ؛ حق الیقین درجه سنده اویله دیگنی عین الیقین کبی ، بر علم الیقینی سکا أفاده و أفاضه ایدیور .

ألحاصل ، هر بریسی بر گونش اولان رسول اکرم ع م ایله قرآن حکیم که ، بری عالم شهادتڭ لسانی اولارق بیڭ معجزات ایچنده ، بتون أنبیاء و أصفیانڭ تحت تصدیقلرنده اسلامیت و رسالت پارمقلریله اشارت ایده رك ، بتون قوتیله بر حقیقتی . دیگر ، عالم غیبڭ لسانی حکمنده ؛ قرق وجوه اعجاز ایچنده ، کائناتڭ بتون آیات کونیه سنڭ تحت تصدیقلرنده حقانیت و هدایت پارمقلریله اشارت ایدوب بتون جدیتیله گوستردیگی عین حقیقتی عجبا ، او حقیقت گونشدن داها باهر و گوندوزدن داها ظاهر اولمازمی ...؟

أی ...! ضلالت آلود و متمرد انسانجق . آتش بوجکندن داها سونوك قفا فناریکله ، ناصل شو گونشلره قارشی گله بیلیرسڭ ؟ اونلردن استغنا ایده بیلیرسڭ ؟

واوفله مكله اونلرى سوندرمگه چالیشیرسڭ . [توه سنڭ منكر عقلڭه]
ناصل، اوايكى لسانه الغيب و شهادت، بتون عالملرڭ ربى و شو كاشانڭ
الهى نامنه واونڭ حسابنه، سويله ديكى سوزلرى و دعوالرى انكار ايده بيليرسڭ
أى بيچاره ! سينكدن داها عاجز و داها حقيرسڭ .
سن، نه جيسڭ كه؛ شو كاشانڭ صاحب ذوالجلالنى تكذيبه يلتنيورسڭ

∴ خاتمه ∴

أى عقلى هشيار ! قلبى متيقظ آرقداش ! شويگرمى ايكنجى سوزڭ
باشنده، بورايه قادار فهم ايتمش ايسه‌ڭ؛ اوده ايكى لمعه‌يى برده الكڭه
طوت . بيكلم الكتريق قوتنده بر سراج حقيقت بولارق عرش اعظمدن
اوزانوب گلن آيات قرآنيه‌يه ياپيش . براق توفيقنه بين . سماوات حقائقنه
عروج ايت . معرفة اللهه چيق . اشهد ان لا اله الا الله وحده
لاشريك لك دى . و لا اله الا الله وحده لاشريك له له الملك
وله الحمد يحيى ويميت وهو حى لايموت بيده الخير وهو على كل شئ قدير .
ديه‌رك بتون موجودات كاشانڭ باشكرى اوستنده و مسجد كبير عالمده
∴ وحدانيتى اعلان ايت ∴

∴ سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ∴
∴ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ اِنْ نَسِينَآ اَوْ اَخْطَاْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ اِصْرًا كَمَا ∴
∴ حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا ∴
∴ وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا اَنْتَ مَوْلٰينَا فَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ∴
∴ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ ∴
∴ رَبَّنَآ اِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ∴
∴ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مَنْ اَرْسَلْتَهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ ∴
∴ وَعَلٰى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ ∴ وَارْحَمْنَا وَارْحَمْ اُمَّةَ مُحَمَّدٍ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ∴
∴ وَاٰخِرُ دَعْوٰيهُمْ اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ∴
∴ آمين ∴

38

36 ... 38

ARASI SAYFALAR
YAPIŞIK OLDUĞUNDAN
TARANAMADI.

رسائل النور میزانلرندن ۞ ایمان آخرت برهانلرندن

یگرمی اوچنجی سوز

مؤلفی

قطب الاقطاب ۞ فرید الزمان

سعید النورسی

١٢٩٣

استنساخ تاریخی

١٣٦٢

بِسْــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمْ

❊ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِى اَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ❊ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِينَ ❊
❊ اِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ❊

شو سوزك ايكى مبحثى وار .

برنجى مبحث : ايمانك بيكلر محاسننده يالڭز بشنى بش نقطه ايچنده بيان ايده‌جكز .

برنجى نقطه : انسان نور ايمان ايله اعلاى عليينه چيقار . جنته لايق بر قيمت آلير . ظلمت و كفر ايله اسفل سافلينه دوشر ، جهنمه اهل اوله‌جق بر وضعيته گيرر .

چونكه : ايمان انسانى صانع ذوالجلاله نسبت ايديور . ايمان ، بر انتسابدر . اويله ايسه ، ايمان ايله انسانده تظاهر ايدن صنعت الٰهيه و نقوش اسماء ربانيه اعتباريله بر قيمت آلير . كفر او نسبتى قطع ايدر . او قطعدن صنعت ربانيه گيزلنير . قيمتى دخى يالڭز ماده اعتباريله اولور .

ماده ايسه ، هم فانيه ، هم زائله ، هم موقت بر حيات حيوانى اولديغندن قيمتى ، هيچ حكمنده‌در . بو سرى بر تمثيل ايله بيان ايده‌جكز .

مثلا : انسانلرك صنعتلرى ايچنده ناصلكه ، ماده‌نك قيمتى ايله صنعتك قيمتى آيرى آيريدر . بعضاً ده مساوى ، ماده داها قيمتدار ، بعضاً اولور كه : بش غروشلق دمير گبى بر ماده‌ده بش ليرالق بر صنعت بولنور . بلكه ، بعضاً آنتيقه اولان بر صنعت ، بر مليون قيمتى آلديغى حالده ، ماده‌سى بش غروش ده دگمه‌يور . ايشته ، اويله آنتيقه بر صنعت آنتيقه‌جيلرك چارشوسنه گيدلسه ، خارقه پيشه و پك اسكى هنرور صنعتكارينه نسبت ايده‌رك او صنعتكارى ياد ايتمكله و او صنعتله تشهير ايدلسه ، بر مليون فياتله صاتيلير . اگر ، قابا دميرجيلر چارشوسنه گيدلسه ، بش غروشلق بر دمير بهاسنه آلينه‌بيلير .

ايشته ، انسان جناب حقك بويله آنتيقه بر صنعتيدر . و اڭ نازك و نازنين معجزهٔ قدرتى‌در كه ، انسانى بتون اسماسنك جلوه‌سنه مظهر ، و نقشلرينه مدار ، و كائناته بر مثال مصغر صورتنده ياراتمشدر . اگر ، نور ايمان ايچنه گيرسه ، او اوستنده‌كى بتون معنيدار نقشلر او ايشيقله اوقونور .

ومؤمن شعوريله اوقور، واو انتساب ايله اوقودر. يعنى، صانع ذوالجلالك
مصنوعيم، مخلوقيم، رحمت وكرمنه مظهرم گبى معنالرله انسانده كى صنعت ربّانيه
تظاهر ايدر. ديمك، صانعنه انتسابدن عبارت اولان ايمان انسانده كى
بتون آثار صنعتى اظهار ايدر. انسانك قيمتى او صنعت ربّانيه يه گوره اولور
و آيينهٔ صمدانيّه اعتباريله در. او حالده شو اهميتسز انسان، شو اعتبار ايله بتون
مخلوقات اوستنده بر مخاطب الٰهى و جنّته لايق بر مسافر ربّانى اولور.

اگر، قطع انتسابدن عبارت اولان كفر انسانك ايچنه گيره رسه: او وقت
بتون او معنيدار نقوش اسماء الٰهيه قرانلغه دوشه ر، اوقونماز. زيرا صانع
اونودلسه: صانعنه متوجه معنوى جهتلرده آڭلاشيلماز. عادتا باش آشاغى دوڭر.
او معنيدار عالى صنعتلر و معنوى عالى نقشلرك چوغى گيزله نير. باقى قالانه ده
گوز ايله گورونن بر قسمى سفلى اسبابه و طبيعته و تصادفه ويريلوب نهايت
سقوط ايدر. هر برى بر پارلاق الماس ايكن، بر سونوك شيشه اولورلر.
اهميتى يالڭز مادهٔ حيوانيّه يه باقار. مادّه نڭ غايه سى، ميوه سى ايسه:
ديديگمز گبى قيصه جق بر عمرده حيواناتڭ اڭ عاجز و اڭ محتاج و اڭ كدرلى

اولديغى بر حالده يالڭز جزئى بر حيات گچيرمكدر. ايشته، كفر بويله ماهيت
انسانيه يى بوزار. الماسدن كموره قلب ايدر.

ايكنجى نقطه: ايمان نصلكه: بر نوردر. انسانى ايشيقلانديريور و اوستونه
يازيلان بتون مكتوبات صمدانيّه يى اوقوتديريور. اويله ده: كائناتى (1)
ايشيقلانديريور. زمانى، ماضى و مستقبلى ظلماتدن قورتاريور. بو سرّى
بر واقعه ده: «اَللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ»
آيت كريمه سنڭ بر سرّينه دائر گوردگم بر تمثيل ايله بيان ايده رز. شويله كه:
بر واقعهٔ خياليّه ده گوردمكه: ايكى يوكسك طاغ وار. بربرينه مقابل.
اوستنده دهشتلى بر كوپرى قورولمش. كوپرينڭ آلتنده پك درين بر دره
بن او كوپرينڭ اوستنده بولونيوردم. دنياده هر طرف قراڭلق، كثيف
بر ظلمات ايچنده استيلا اولمش. بن صاغ طرفمه باقدم: نهايتسز بر ظلمات
ايچنده بر مزار اكبر گوردم. يعنى تخيّل ايتدم. صول طرفمه باقدم: مدهش
ظلمات طالغه لرى ايچنده عظيم فورطنه لر، دغدغه لر، داهيه لر حاضرلانديغى
گوريور گبى اولدم. كوپرينڭ آلتنه باقدم: درين اوچوروم گوريوردم.

ظن ایتدم ، بو مدهش ظلمانه قارشی سونوك برجیب فنارم وار ایدی . اونی
استعمال ایتدم . یاریم یمالاق ایشیغیله پك مدهش بر وضعیت بکا گوروندی
حتی ، او نومده کی کوپریك باشنده و اطرافنده اویله مدهش اژدرهالر ، و
آرسلانلر ، و جاناوارلر گوروندیکه ؛ کاشکه ، بو جیب فنارم اولماسه ایدی ،
بو دهشتلری گورمه سه ایدم دیدم . او فناری هانکی طرفه چویردم ایسه ؛
اویله دهشتلر آلدم . أیواه ، شو فنار باشمه بلادر دیدم . اوندن قیزدم .
او جیب فنارینی یره چارپدم ، قیردم . گویا اونك قیرلمسی دنیایی ایشیقلاندیران
بیوك الکتریق لامبه سنك دوگمه سنه طوقوندمکه ؛ بردن ظلمات بوشاندی .
او لامبه نك نوریله طولدی . هر شیئك حقیقتنی گوستردی . باقدمکه ؛ گوردیکم
کوپری غایت منتظم یرده ، چول و اووا ایچنده بر جادّه در . و صاغ طرفنده او
گوردیکم مزار اکبر باشنده باشه گوزل ، یشیل باغچه لرده نورانی انسانلرك
تحت ریاستنده عبادت ، خدمت ، صحبت و ذکر مجلسلری اولدیغنی فرق
ایتدم . و صول طرفده ، فورطنه لی و دغدغه لی ظن ایتدیکم اوچوروملر و
شاهقه لر ایسه ؛ سوکلی ، سویملی جاذبه دار اولان طاغلرك آرقه لرنده

42

عظیم بر ضیافتگاه ، گوزل بر سیرانگاه ، پك کسك بر تنزهگاه بولندیغنی خیال
میال گوردم . او مدهش جناوارلر ، أژدرهالر ظن ایتدیکم مخلوقلر ایسه ؛
مونس دوه ، اوکوز ، قیون ، کچی گبی حیوانات اهلیه اولدیغنی گوردم .
:. اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰى نُورِ الْاِيمَانِ :. دییه رك :. اَللّٰهُ وَلِىُّ الَّذِينَ اٰمَنُوا يُخْرِجُهُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى النُّورِ :. آیت کریمه سنی اوقودم ، او واقعه دن آییلدم .
ایشته ؛ او ایکی طاغ مبدأ حیات و آخر حیات یعنی ، عالم ارض و عالم برزخ
او کوپری ایسه ؛ حیات یولیدر . صاغ طرف ایسه ؛ گچمش زماندر . صول طرف
ایسه ، استقبالدر . او جیب فناری ایسه ؛ خودبین و بیلدیگنه اعتماد ایدن
و وحی سماوی یی دیکله مه ین أنانیت انسانیه در . او جناوارلر ظن اولنان
مخلوقات ایسه ؛ عالمك حادثاتی و عجیب مخلوقاتیدر .
ایشته ؛ أنانیته اعتماد ایدن ، ظلمات و غفلته دوشن ، ضلالت قرانلغنه
مبتلا اولان آدم او واقعه ده أولکی حالمه بکزر که ؛ او جیب فناری
حکمنده ناقص و ضلالت آلود معلوماتیله زمان ماضی یی بر مزار اکبر صورتنده
و عدم آلود بر ظلمات ایچنده گوریور . استقبالی غایت فورطنه لی و تصادفه

باغلی بر وخشتگاه گوستر. هم هر بریسی بر حکیم رحیمك بر مأمور مسخّری
اولانه حادثات وموجوداتی مضر بر رجنوار حکمتده بیلدیرر. ∴ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُمْ مِنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ∴ حکمنه مظهر ایدر.
أگر، هدایت الٰهیه یتیشسه، ایمان قلبه گیرسه، نفسك فرعونیتی قیریلسه،
کتاب الٰهی دیکلهسه، او واقعه ده ایکنجی حالمه بگزه یه جك. او وقت
بردنه، کائنات بر کوندوز رنگنی آلیر. نور الٰهی ایله طولار. عالم ∴ اَللّٰهُ
نُورُ السَّمٰوَاتِ وَالْأَرْضِ ∴ آیتنی اوقور. زمانه، ماضی بر مزار اکبر
دگل، بلکه؛ هر بر عصری بر نبیك ویا أولیانك تحت ریاستنده وظیفهٔ
عبودیتی ایفا ایدنه أرواح صافیه جماعتلرینك، وظیفهٔ حیاتیه لرینی بیتیرمکله
∴ اَللّٰهُ أَكْبَرُ ∴ دیه رك مقامات عالیه یه اوچمه لرینی ومستقبل طرفه
گچه لرینی قلب گوزیله گورور.

صول طرفه باقارکه؛ طاغلر مثال بعض انقلابات برزخیه واخرویه آرقه لرنده
جنتك باغلرنده کی سعادت سرایلرنده قورولمش بر ضیافت رحمانیه یی
او نور ایمان ایله اوزاقدن اوزاغه فرق ایدر. واو فورطنه، زلزله

طاعون کبی حادثه لری بر مسخّر مأمور بیلیر. بهار فورطنه سی ویا غمور گبی صورةً
خشین، معناً چوق لطیف حکمتلره مدار گورور. حتی؛ موتی، حیات أبدیه نك
مقدمه سی، وقبری، سعادت أبدیه نك قاپوسی گورور. سائر جهتلری
سن قیاس ایله، تمثیله تطبیق ایت.

اوچنجی نقطه: ایمان هم نور در. هم قوتدر. اوت؛ حقیقی ایمانی آلده
ایدن آدم، کائناته میدان اوقویه بیلیر. ایمانك قوتنه گوره ∴ توکلت
علی الله ∴ دیر. سفینهٔ حیاتده کمال أمنیتله حادثاتك طاغ واری طالغه لری
ایچنده سیران ایدر. بتون آغیرلقلرینی قدیر مطلقك، ید قدرتنه أمانت ایدر.
راحتله دنیاده نچر. برزخده استراحت ایدر. صکره سعادت أبدیه یه گیرمك
ایچون جنته اوچابیلیر.

یوقسه؛ توکل ایتمزسه، دنیانك آغیرلقلری اوچمه سنه دگل، بلکه؛ اسفل
سافلینه چکر. دیمك؛ ایمان، توحیدی، توحید، تسلیمی، تسلیم، توکلی
توکل، سعادت دارینی اقتضا ایدر.

فقط، یاکلش آکلامه؛ توکل أسبابی بتون بتون رد ایتمك دگلدر.

بلكه ، أسبابى دست قدرتك پردەسى بيلوب رعايت ايدەرك ، أسبابه

تشبث ايسه ، برنوع دعاى فعلى تلقّى ايدەرك مسبباتى يالگز جناب حقدن

ايستەمك ونتيجه لرى اوندن بيلمك واوڭا منتدار اولمقدن عبارتدر .

توكّل ايدن وايتميەنڭ مثاللرى شو حكايەيه بڭزر . وقتيله ايكى آدم

هم بللرينه ، هم باشلرينه آغير يوكلر يوكلەنوب بيوك بر سفينەيه بربيلت ١٤

آلوب گيرديلر . بريسى گيرر گيرمز يوكنى گمىيه براقوب اوستنده اوطوروب

نظارت ايدر . ديگرى هم احمق ، هم مغرور اولديغندن يوكنى يره براقمبور

اوڭا دينيلدى ، آغير يوكڭى گمىيه براقوب راحت ايت .

او ديدى : يوق ، بن براقميەجغم ، بلكه ضايع اولور . بن قوتليم ، مالمى

بلمده وباشمده محافظه ايدەجكم .

ينه اوڭا دينيلدى : بزى وسزى قالديران شو أمنيتلى سفينۀ سلطانيه

داها قوتليدر . داها أيى محافظه ايدر . بلكه ، باشڭ دونر .

يوكڭ ايله برابر دڭيزه دوشرسڭ . هم گيتدكجه قوتدن دوشرسڭ

شو بوكولمش بلڭ ، شو عقلسز باشڭ گيتدكجه آغيرلاشان

شو يوكلره طاقت گتيرەميەجكسڭ . قپودان دخى أگرسنى بو حالده گورسه

يا ديوانەدر ديه سنى طرد ايدەجك . يا خائندر ، گمىمزى اتهام ايديور ، بزمله

استهزا ايديور ، حبسه آلينسون ديه أمر ايدەجكدر . هم هركسه مسخره

اولورسڭ . چونكه ، أهل دقت نظرنده ضعفنى گوسترن تكبرڭله ، عجزى

گوسترن غرورڭله ، ريائى وذلتى گوسترن تصنعڭله كنديڭى خلقه مضحكه يابدڭ

هركس سڭا گوليبور ، دينيلدكدن صڭره او بيچارەنڭ عقلى باشنه گلدى

يوكنى يره قويدى . اوستنده اوطوردى . اوخ الله سندن راضى

اولسون ديدى . رحمتدن ، حبسدن ، مسخره لقدن قورتيلدم ديدى

ايشته ، أى توكّلسز انسان ! سنده بو آدم گبى عقلڭى باشيڭه آل

توكّل ايت . تا بو كائناتڭ ديلنجيلگندن وهر حادثەنڭ قارشوسنده

تترەمكدن وخود فروشلقدن ومسخره لقدن وشقاوت اخرويەدن

وتضييقات دنيويه حبسندن قورتوله سڭ .

دردنجى نقطه : ايمان انسانى ، انسان ايدر . بلكه ، سلطان

ايدر . اوليله ايسه : انسانڭ وظيفۀ أصليەسى ايمان ودعادر .

کمی انسانی غایت عاجز بر حیوان، حیوان ایدر . شو مسئله نك بیکلرجه
دلیللرندن یالکز حیوان و انسانك دنیایه گلمه لرنده کی فرقلر او مسئله یه
واضح بر دلیلدر . و بر برهان قاطعدر . أوت، انسانیت ایمانله انسانیت
اولدیغنی، انسان ایله حیوانك دنیایه گلیشنده کی فرقلر گوسترر .

چونکه، حیوان دنیایه گلدیکی وقت عادتا باشقه بر عالمده تکمل ایتمش گبی
استعدادینه گوره مکمل اولارق گلیر . یعنی گوندریلیر . ایکی ساعتده
یا ایکی گونده، یا ایکی آیده بتون شرائط حیاتنی و کائنات ایله اولان مناسبتنی
و قوانین حیاتنی اوگره نیر . ملکه صاحبی اولور . انسانك یکرمی سنه ده
قزانه جغی اقتدار حیاتیه و ملکه عملیه یی یکرمی گونده سرچه و آری گبی
بر حیوان تحصیل ایدر . یعنی، اوکا الهام اولونور . دیمك حیوانك
وظیفه اصلیه سی تعلمله، تکمل ایتمك دکلدر . و معرفت کسب ایتمکله
ترقی ایتمك دکلدر . و عجزنی گوسترمکله مدد ایسته مك دعا ایتمك
دکلدر . بلکه، وظیفه استعدادینه گوره تعملدر، عمل ایتمکدر .
عبودیت فعلیه در .

انسان ایسه، دنیایه گلیشنده هر شیئی اوگرنمکه محتاج و حیات قانونلرینه جاهل
حتی، یکرمی سنه ده تماماً شرائط حیاتیه یی اوگره نه میور . بلکه، آخر عمرینه
قادار اوگرنمکه محتاج، هم غایت عاجز، ضعیف بر صورتده دنیایه گونده ریلوب
بر، ایکی سنه ده آنجق آیاغه قالقه بیلیور . اون بش سنه ده ضرر و نفعنی
فرق ایدر . جماعت بشریه نك معاونتیله آنجق منفعتلرینی جلب و ضررلردن
صاقینه بیلیر . دیمك که، انسانك وظیفه فطریه سی تعلمله، تکملدر . دعا
ایله عبودیتدر . یعنی، کیمك مرحمتیله بویله حکیمانه اداره اولونیور . کیمك
کرمیله بویله مشفقانه تربیه اولونیور . ناصل لطفکارلغیله بویله نازنینانه بر
صورتده بسله نیور، و اداره ایدیلیور بیلمکدر . بیکلرجه برینه الی
یتیشمدیکی حالده حاجاتنه دائر قاضی الحاجاته لسان عجز و فقر ایله یالوارمقدر
و ایسته مك و دعا ایتمکدر . یعنی، عجزك، فقرك جناحلریله مقام
اعلای عبودیته اوچمقدر .

دیمك، انسان بو عالمه علم و دعا واسطه سیله تکمل ایتمك ایچون گلمشدر
ماهیت و استعداد اعتباریله هر شئ علمه باغلیدر .

بتون علوم حقیقیه‌نك اساسی و معدنی و نوری و روحی معرفة الله‌در

اونك اس الاساسی ده ایمان بالله‌در.

هم انسان نهایتسز عجزیله نهایتسز بلیاته معروض و حدسز اعدانك هجومنه مبتلا و نهایتسز فقریله برابر نهایتسز حاجاته گرفتار و نهایتسز مطالبه محتاج اولدیغندن وظیفهٔ اصلیهٔ فطریه‌سی ایماندن صکره دعادر. دعاء ایسه، اساس عبودیتدر. ناصل بر چوجوق الی یتشمدیگی بر مرامنی، بر آرزوسنی الده ایتمك ایچون یا آغلار، یا ایستر. یعنی، یا قولی یا فعلی لسان عجزیله بر دعاء ایدر. مقصودینه موفق اولور.

اویله ده؛ انسان بتون ذی حیات عالمی ایچنده نازك، نازنین، نازدار بر چوجوق حکمنده‌در. رحمن الرحیمك درگاهنده یا ضعف و عجزیله آغلامق ویا فقر و احتیاجیله دعاء ایتمك گرگدر. تاکه: مقاصدی اوکا مسخر اولسون. و تسخیرك شکرینی ادا ایتسون.

یوقسه؛ بر سینکدن واویلا ایدن آدم، احمق و جاهلانه بر چوجوق گبی، بن قوتمله بو قابل تسخیر اولمایان و بیڭ درجه اوندن قوتلی اولان عجیب

شیلری تسخیر ایدیورم، وفکر و تدبیرمله کندیمه اطاعت ایتدیریورم دیوب کفران نعمته صاپیور. انسانیتك فطرت اصلیه‌سنه ضد اولدیغی گبی، شدتلی بر عذابه کندینی مستحق ایدر.

بشنجی نقطه: ایمان دعائی بر وسیلهٔ قطعیه اولارق اقتضا ایتدیگی وفطرت انسانیه اونی شدتله ایسته‌دیگی گبی جناب حق دخی، دعاءگز اولماسه نه اهمیتگز وار معناسنده :. قُلْ مَا يَعْبَؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ :. فرمان ایدیور. هم :. اُدْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ :. امر ایدیور.

اگر، دیسه‌ك: بز چوق دفعه دعاء ایدیورز، قبول اولونمایور. حالبوکه، آیت عمومیدر. هر دعاءیه جواب وار افاده ایدیور...؟

الجواب: جواب ویرمك آیریدر، قبول ایتمك آیریدر. هر دعاء ایچون جواب ویرمك وار. فقط، قبول ایتمك، هم عینی مطلوبی ویرمك جناب حقك حکمتنه تابعدر. مثلا، خسته بر چوجوق چاغیرر. یا حکیم بکا باق دیر. حکیم لبیك دیر. نه ایسترسن جواب ویرر. چوجوق علاجی ویر بکا دیر. حکیم ایسه؛ یا عیناً ایسته‌دیگنی ویرر. ویاخود

اونك مصلحتنه بناءً اوندن داها أييسنى ويرر . ويا خود خسته لغنه ضرر
اولديغنى بيلير ، هيچ ويرمز .

ايشته : جناب حق ، حكيم مطلق حاضر ناظر اولديغى ايچون عبدك دعاسنه
جواب ويرر . وحشت وكيمسه سزلك دهشتنى حضوريله وجوابيله انسيته
چويرر . فقط ، انسانك هواپرستانه وهوسكارانه تحكمى ايله دگل
بلكه ، حكمت ربانيه نك اقتضاسيله مطلوبنك يا داها زياده اولاسنى
ويرر ويا هيچ ويرمز . هم دعاء بر عبوديتدر . عبوديت ايسه : ثمرات اخرويه
در . دنيوى مقصدلر ايسه ، او نوع عبادتك وقتلريدر ، او مقصدلر
غايه لر دگل .

مثلا ، ياغمور نمازى و دعاسى بر عبادتدر . ياغمورسزلق او عبادتك
وقتيدر . يوقسه : او عبادت و او دعاء ياغمورى گتيرمك ايچون
دگلدر . أگر ، صرف او نيت ايله اولسه ، او دعاء او عبادت
خالص اولمديغندن قبوله لايق اولماز . ناصلكه ، گونشك غروبى
آقشام نمازينك وقتيدر . هم گونشك و آيك طوتيلمه لرى كسوف

وخسوف نمازلرى دينيلن عبادت مخصوصه نك وقتلريدر . يعنى ، گيجه
و گوندوزك نورانى آيتلرينك نقابلانمه سيله ، بر عظمت الٰهيه يى
اعلانه مدار اولديغندن جناب حق عبادنى او وقتده بر نوع عبادته
دعوت ايدر . يوقسه ، او نماز آچيلماسى ، و نه قادار دوام ايتمسى
منجّملرجه معيّن اولان آى و گونشك خسوف و كسوفلرينك انكشافلرى
ايچون دگلدر . عينى اونك گبى ، ياغمورسزلق ، ياغمور نمازينك
وقتيدر . بليّه لرك استيلاسى و مضر شيلرك تسلّطى بعضى دعالرك
اوقات مخصوصه لريدركه ، انسان ، او وقتلرده عجزينى آكلار . دعاء
ايله ، نياز ايله قدير مطلقك درگاهنه التجا ايلر . أگر ، دعاء چوق
ايدلديگى حالده بليه لر دفع اولنمازسه ؛ دينلميه جككه : دعاء قبول
اولمدى . بلكه ، دينيله جككه : دعانك وقتى قضا اولمدى .
أگر ، جناب حق فضل وكرميله بلايى دفع ايتسه .: نُورٌ عَلَى نُورٍ .:
دعاء وقتى بيتر ، قضا اولور . ديمك ، دعاء بر سرّ عبوديتدر .
عبوديت ايسه : خالصانه لِوَجْهِ اللّٰهِ اولملى .

یالکز، عجزینی اظهار ایدوب، دعاء ایله اوکا التجا ایتملی. ربوبیتنه قاریشمامالی. تدبیری اوکا براقملی. حکمتنه اعتماد ایتملی. رحمتنی اتهام ایتمه ملی.

أوت، حقیقت حال آیات بیناتک بیانیله ثابت اولدیغی بتون موجودات هر بریسی بر مخصوص تسبیح ویرر. خصوصی عبادت، بر خاص سجده ایتدکلری گبی، بتون کائناتده درگاه الهیه یه گیدن بر دعادر. یا، استعداد لسانیله در. بتون نباتات و حیواناتک دعالری گبی که؛ هر بری لسان استعداد ایله فیاض مطلقدن بر صورت طلب ایدییورلر. و أسماءسنه بر مظهریت منکشفه ایسته یورلر. ویا، احتیاج فطری لسانیله در. بتون ذی حیاتلرک اقتدارلری داخلنده اولمیان حاجات ضروریه لری ایچون دعالریدر که؛ هر بریسی او احتیاج فطری لسانیله جواد مطلقدن أدامهٔ حیاتلری ایچون بر نوع رزق حکمنده بعض مطالبی ایسته یورلر. ویا، لسان اضطراری ایله بر دعادر که؛ مضطر قالان هر بر ذی روح قطعی بر التجا ایله دعا ایدر.

بر حامیٔ مجهولنه التجا ایدر. بلکه؛ رب رحیمنه توجه ایدر. بو اوچ نوع دعا بر مانع اولمازسه، دائما مقبولدر.

دردنجی نوع که؛ أڭ مشهوریدر. بزم دعامزدر. بو ده ایکی قسمدر. بری، فعلی حالی، دیگری، قلبی و قالیدر. مثلا، أسبابه تشبث بر دعاء فعلیدر. أسبابک اجتماعی مسببی ایجاد ایتمک ایچون دگل، بلکه؛ لسان حال ایله مسببی جناب حقدن ایسته مک ایچون بر وضعیت مرضیه آلمقدر. حتی، چیفت سورمک خزینهٔ رحمت قاپوسنی چالمقدر. بو نوع دعاء فعلی جواد مطلقک اسم و عنوانته متوجه اولدیغندن قبوله مظهریتی اکثریت مطلقه در.

ایکنجی قسم؛ لسان ایله، قلب ایله دعا ایتمکدر. ألی یتیشمدیگی بر قسم مطالبی ایسته مکدر. بونک أڭ مهم جهتی، أڭ گوزل غایه سی، أڭ طاتلی میوه سی شودر که؛ دعا ایدن آدم آڭلار که؛ بریسی وار. اونک خاطراتنی قلبنی ایشیدر. هر شیئه ألی یتیشیر. هر آرزوسنی یرینه گتیرر. عجزینه مرحمت ایدر. فقرینه مدد ایدر.

ایشته، أی عاجز انسان! أی فقیر بشر! دعاء ایله خزینهٔ رحمتڭ
آناختاری و توکنمز بر قوتڭ مداری اولان بر وسیله‌یی الدن براقمه!
اوڭا یاپیش. اعلای علیینه چیق. بر سلطان گبی بتون کائناتڭ
دعالرینی، کندی دعاءڭڭ ایچنه آل. بر عبد کلی، بر وکیل عمومی
گبی «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» دی. کائناتڭ گوزل
بر تقویمی اول.

ایکنجی مبحث: انسانڭ سعادت و شقاوتنه مدار بش نکته‌دن
عبارتدر. انسان، احسن تقویمده یارادلدیغی، اوڭا غایت
جامع بر استعداد ویرلدیگی ایچون اسفل سافلیندن تا اعلای علیینه،
فرشدن تا عرشه، ذره‌دن تا شمسه قادار مقاماته، مراتبه،
درجاته، درکاته گیده بیلیر و دوشه بیلیر. بر میدان امتحانه آتلمش،
نهایتسز سقوطه و صعوده گیدن ایکی یول اونڭ اوڭنده آچیلمش، بر معجزهٔ
قدرت و نتیجهٔ خلقت و اعجوبهٔ صنعت اولارق شو دنیایه گوندرلمشدر.
ایشته، انسانده شو دهشتلی ترقی و تدنی سرینی بش نکته‌ده بیان
ایده‌جگز.

برنجی نکته: انسان، کائناتڭ اکثر انواعنه محتاج بر علاقه‌داردر.
احتیاجاتی عالمڭ هر طرفنه طاغیلمش، آرزولری ابده قادار اوزانمش،
بر چیچگی ایسته‌دیگی گبی قوجه بر بهاری ده ایستر. بر باغچه‌یی ارزو ایتدیگی
گبی ابدی جنتی ده آرزو ایدر. بر دوستنی گورمگه مشتاق اولدیغی گبی،
جمیل ذوالجلالی ده گورمگه محتاجدر. باشقه بر منزلده طوران بر سودیگنی
زیارت ایتمك ایچون او منزلڭ قاپوسنی آچمغه محتاج اولدیغی گبی، برزخه
گوچمش یوزده طقسان طقوز احبابنی زیارت ایتمك و فراق ابدیدن
قورتیلمق ایچون قوجه دنیانڭ قاپوسنی قاپایه‌جق، و محشر عجائب اولان
آخرت قاپوسنی آچه‌جق، دنیایی قالدیروب آخرتی یرینه قوره‌جق و قویه‌جق
بر قدیر مطلقڭ درگاهنه التجایه محتاجدر.

ایشته، شو وضعیتده بر انسانه حقیقی معبود اوله‌جق، یالکز هر شیئڭ
دیزگنی النده، هر شیئڭ خزینه‌سی یاننده، هر شیئڭ یاننده ناظر، هر
مکانده حاضر، مکاندن منزه، عجزدن مبرا، قصوردن مقدس، نقصاندن
معلا بر قدیر ذوالجلال، بر رحیم ذوالجمال، بر حکیم ذوالکمال اولابیلیر

چونكه، نهايتسز حاجات انسانيه‌یی ایفا ایده‌جك آنجق نهايتسز بر قدرت و
محيط بر علم اولابيلير. اويله ايسه، معبوديته لايق يالڭز او در.
ايشته، ای انسان! اگر، يالڭز اوڭا عبد اولسه‌ڭ، بتون مخلوقات
ممتاز بر موقع قازانيرسڭ. اگر، عبوديتدن استنكاف ايتسه‌ڭ
عاجز مخلوقاته، ذليل بر عبد اولورسڭ. اگر، انانيته و اقتدارڭه
گووه‌نوب توكل و دعايی براقوب، تكبر و دعوايه صاپسه‌ڭ
او وقت ايلك و ايجاد جهتنده آری و قاريجه‌دن داها آشاغی
اوروجك و سينكدن داها ضعيف دوشرسڭ. شر و تخريب
جهتنده طاغدن داها آغير، طاعوندن داها مضر اولورسڭ.
اوت، ای انسان! سنده ايكی جهت وار. برسی، ايجاد و وجود
و خير و مثبت و فعل جهتيدر. ديگری، تخريب، عدم، شر
نفی و انفعال جهتيدر. برنجی جهت اعتباريله، آريدن و سرچه‌دن
آشاغی، اوروجك و سينكدن داها ضعيفسڭ. ايكنجی جهت
اعتباريله، طاغ و یر و گوكلردن گچرسڭ. اونلرڭ چكه‌مديگی

و اظهار عجز ايتدكلری بر يوكی قالديررسڭ. اونلردن داها گنيش و
داها بيوك بر دائره آليرسڭ. چونكه، سن ايلك و ايجاد ايتديگڭ
وقت يالڭز، وسعتڭ نسبتنده، الڭ اولاشه‌جق درجه‌ده و
قوتڭ يتيشه‌جك مرتبه‌ده ايلك و ايجاد ايده‌بيليرسڭ. اگر، فنالق
و تخريب ايتسه‌ڭ، او وقت فنالغڭ، تجاوز و تخريبڭ انتشار ايدر.
مثلا، كفر بر فنالقدر، بر تخريبدر، بر عدم تصديقدر. فقط، اوتك
سيئه‌سی، بتون كائناتڭ تحقيرينی، بتون اسماء الٰهيه‌نڭ تزييفنی
و بتون انسانيتڭ تذليلنی تضمن ايدر. صح
چونكه، شو موجوداتڭ عالی بر مقامی، اهميتلی بر وظيفه‌سی وار. زيرا
اونلر، مكتوبات ربانيه و مرايای سبحانيه و مأمورين الٰهيه‌درلر.
كفر ايسه، اونلری، آينه‌دارلق، وظيفه‌دارلق و معنيدارلق مقامندن
دوشوروب عبثيت و تصادفڭ اويونجاغی درکه‌سنه، زوال و
فراقڭ تخريبيله چابوق بوزولوب دگيشن مواد فانيه، اهميتسز و
قيمتسز هيچلك مرتبه‌سنه ايندرديگی گبی، بتون كائناتده و

موجوداتك آيينه لرنده ، نقشلرى ، جلوه لرى و جماللرى گورونن أسماء الٰهيه يى
انكار ايله تزييف ايدر . و انسانلق دينيلن بتون أسماء قدسيهٔ الٰهيه نك
جلوه لرينى گوزلجه اعلان ايدن ، بر قصيدهٔ منظومهٔ حكمت و بر شجرهٔ باقيه نك
چكردكى مثال بر معجزهٔ باهرهٔ قدرت و أمانت كبرايى
عهده سنه آلمقله يرى ، گوكى ، طاغه تفوق ايدن و ملائكه يه قارشى
رجحانيت قازانان بر صاحب مرتبهٔ خلافت أرضيه يى أك ذليل بر حيواندن فانى
زائلدن داها ذليل ، داها ضعيف ، داها عاجز و داها فقير بر دركه يه آثار
معناسز ، قارمه قاريشيق ، چابوق بوزولور عادى لوحه دركه سنه ايندير ير
ألحاصل ، نفس أمّاره تخريب و شر جهتنده ، نهايتسز جنايت ايشله يه بيلير .
فقط ، ايجاد و خيرده اقتدارى پك آزدر و جزئيدر . أوت ، بر خانه يى
بر گونده خراب ايدر ، يوز گونده ياپاماز .
لكن ، أگر ، أنانيتى براقسه ؛ خيرى وجودى توفيق الٰهيدن ايسته سه ؛
شردن ، تخريبدن و نفسه اعتماددن واز گچسه ؛ استغفار ايدرك
تام عبد اولسه ؛ او وقت ؛ يُبَدِّلُ اللّٰهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ؛ سرينه مظهر اولور

51

اونده كى نهايتسز قابليت شر ، نهايتسز قابليت خيره انتقال ايدر . ؛ اَحْسَنِ
تَقْوِيمْ ، قيمتنى آلير . اعلاى عليينه چيقار .
ايشته ، أى غافل انسان ! باق ! جناب حقك فضل و كرمنه ؛ سيئه يى
بر ايكن ، بيك يازمق ، حسنه يى بر يازمق و يا هيچ يازمامق عدالت اولديغى
حالده ؛ بر سيئه يى بر يازار ، بر حسنه يى اون ، بعضاً يتمش بعضاً يدى يوز
بعضاً يدى بيك يازار . هم شو نكته دن آكلا كه ، او دهشتلى جهنمه گيرمك
جزاى عملدر و عين عدلدر . فقط ، جنته گيرمك محض فضلدر .
ايكنجى نكته ؛ انسانده ايكى وجه وار . بريسى ؛ أنانيت جهتنده شو حيات
دنيويه يه نظر ايدر . ديگرى ؛ عبوديت جهتنده حيات أبديه يه باقار .
اولكى وجه اعتباريله اويله بر بيچاره مخلوقدر كه ؛ سرمايه سى يالكز ، اختيارده
بر قيل ، صاچ گبى جزئى ، بر جزء اختيارى و أقتدارده ضعيف بر كسب و
حياتده چابوق سونر بر شعله و عمرده چابوق گچر بر مدتجك و وجودده
چابوق چورور كوچوك بر جسمدر . او حال ايله برابر كائناتك طبقاتنده
سرپيلمش حدسز أنواعك ، حسابسز أفرادندن نازك ، ضعيف بر فرد اولاراق بولنيور

ایكنجی وجه اعتباریله : وبالخاصه عبودیته متوجه عجز وفقر جهتنده پك بیوك بر وسعتی وار . پك بیوك بر أهمیتی بولونیور .

چونكه : فاطر حكیم انسانك ماهیت معنویه سنده نهایتسز عظیم بر عجز و حدسز جسیم بر فقر درج ایتمشدر . تاكه : قدرتی ، نهایتسز بر قدیر رحیم و غناسی ، نهایتسز بر غنی كریم بر ذاتك حدسز تجلیاتنه جامع ، گنیش بر آیینه اولسون .

أوت ، انسان بر چكردكه بكزر . ناصلكه او چكردكه : قدرتدن معنوی و أهمیتلی جهازات و قدردن اینجه وقیمتلی بر پروغرام ویرلمش ، تاكه : طوپراق آلتنده چالیشوب ، تا او طار عالمدن چیقوب ، گنیش اولان هوا عالمنه گیروب ، خالقندن استعداد لسانیله بر آغاج اولمنی ایسته یوب كندینه لایق بر كمال بولسون . أگر ، او چكردك سوءمزاجندن ، كندینه ویرلمش جهازات معنویه یی ، طوپراق آلتنده بعض مواد مضره یی جلبه صرف ایتسه : او طار یرده ، قیصه بر زمانده ، فائده سز تفسخ ایدوب چوروییه جكدر .

أگر ، او چكردك ، او معنوی جهازاتنی .: فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوٰى .: أمر تكوینیسنی امتثال ایدوب حُسْنِ استعمال ایتسه : او طار عالمدن چیقوب ، میوه دار ، قوجه بر آغاج اولمغله ، كوچوك و جزئی حقیقتی و روح معنویسی ، بیوك بر حقیقت كلیه صورتنی آلاجقدر .

ایشته ، عیناً اویله ده : اونك گبی انسانك ماهیتنه ، قدرتدن أهمیتلی جهازات ، قدردن قیمتلی پروغراملر تودیع ایدلمش . أگر ، انسان ، شو طار عالم أرضیده ، حیات دنیویه طوپراغی آلتنده ، او جهازات معنویه سنی نفسنك هوساتنه صرف ایتسه : بوزولان چكردك گبی ، جزئی تلذذ ایچون قیصه بر عمرده طار بر یرده ، صیقینتیلی بر حالده تفسخ ایده رك مسئولیت معنویه یی بدبخت روحنه یوكله نه جك ، شو دنیادن گوچوب گیده جكدر .

أگر ، او استعداد چكردكنی : اسلامیت صوویله ، ایمانك ضیاسیله عبودیت طوپراغی آلتنده تربیه ایدرك ، أوامر قرآنیه یی امتثال ایدرك جهازات معنویه سنی حقیقی غایه لرینه توجیه ایتسه : ألبته عالم مثال و برزخده دال و بوداق ویره جك و عالم آخرت و جنتده حدسز كمالات

و نعمتلره مدار اولاجق بر شجرهٔ باقیه‌نك و بر حقیقت دائره‌نك جهازاتنه جامع
قیمتدار بر چکردك و رونقدار بر ماکنه و بو شجرهٔ کائناتك مبارك و منوّر
بر میوه‌سی اولاجقدر.

اوت، حقیقی ترقی ایسه: انسانه ویریلن سر، روح، عقل، خیال و سائر
قوّه‌لر حیات ابدیه‌یه یوزلرینی چویره‌رك، هر بری کندینه لایق خصوصی
بر وظیفهٔ عبودیت ایله مشغول اولمقده‌در.

یوقسه: اهل ضلالتك، ترقی ظن ایتدکلری حیات دنیویه‌نك بتون انجه‌لکلرینه
گیرمك و ذوقلرینك هر چشیدلرینی، حتی، اك سفلیسنی طاتمق ایچون بتون
لطائفنی، قلب و عقلنی نفس امّاره‌یه مسخّر ایدوب یاردمجی ویرسه: او
ترقی دگل، سقوطدر.

شو حقیقتی بر واقعهٔ خیالیه‌ده، شویله بر تمثیلده گوردمکه: بن بر بیوك
شهره گیریورم. باقدمکه: او شهرده بیوك سرایلر وار. بعض سرایلرك
قاپوسنه باقیورم؛ غایت شنلك، پارلاق بر تیاترو گبی نظر دقتی
جلب ایدر، هر کس اگلنیر، بر جاذبه‌دارلق وار ایدی. دقت ایتدمکه:

او سرایك افندیسی قاپویه گلمش، ایتله اوینایور، و اوینامسنه یاردم
ایدیور. خانملر، یابانی گنجلر ایله طاتلی صحبتلر ایدیورلر. بیتشمش قیزلر دخی
چوجقلر اوینامسنی تنظیم ایدیورلر. قاپوجیده اونلره قوماندانلق ایدر گبی
بر آقتور طاورینی آلمش. او وقت آکلادمکه: او قوجه سرای ایچریسی
بوم بوش. هپ نازك وظیفه‌لر معطل قالمش، اخلاقلر سقوط ایتمشکه:
قاپوده بو صورتی آلمشلر.

صکره، بن گچدم بر بیوك سرایه داها راست گلدم. گوردمکه: قاپوده اوزانمش
وفادار بر ایت، قابا، سرت و ساکت بر قاپوجی و سونوك بر وضعیت
واردی. مراق ایتدم؛ نه ایچون او اویله، بو بویله؟ ایچری گیردم بادمکه
باقدمکه: ایچریسی چوق شنلك. دائره دائره اوستنده، آیری آیری
وظیفه‌لرله سرای اهلی مشغولدرلر. برنجی دائره‌ده‌کی آدملر سرایك اداره‌سنی
و تدبیرینی گوریورلر. اوستنده‌کی دائره‌ده قیزلر، چوجقلر درس اوقویورلر،
داها اوستنده خانملر غایت لطیف صنعتلر، گوزل نقشلرله اشتغال ایدیورلر،
اك یوقاریده افندی، پادشاهله مخابره ایدوب خلقك استراحتنی تأمین

ایچونه و کندی کمالاتی و ترقیاتی ایچونه کندینه خاص وعلوی وظیفه‌لرله اشتغال
ایدیور گوردم . بن اونلره گورونمدیگم ایچون یاباسی دیمدیلر ، گزه بیلدم ، صکره
چیقدم . باقدم : او شهرك هر طرفنده بو ایکی قسم سرایلر وار . صوردم .
دیدیلر که : او قاپوسی شنلك و ایچی بوش سرایلر ، کافرلرك ایلری گلنلرینکدر
و اهل ضلالتکدر . دیگرلری ناموسلی مسلمان بیوکلرینکدر . صکره بر کوشه
ده ، بر سرایه راست گلدم . اوستنده ؞ سعید ؞ اسمی گوردم .
مراق ایتدم ، داها دقت ایتدم : صورتمی اوستنده گوردم گبی ، بکا گلدی
کمال تحیردن باغیره‌رق عقلم باشمه گلدی . آییلدم .
ایشته ، او واقعهٔ خیالیه‌یی سکا تعبیر ایده‌جگم . الله خیر ایتسون .
ایشته ، او شهر ایسه : حیات اجتماعیهٔ بشریه و مدنیهٔ ، مدنیت انسانیه‌در .
او سرایلرك هر بریسی بر انساندر . او سرای اهلی ایسه : انسانده‌کی
گوز ، قولاق ، قلب ، سر ، روح ، عقل گبی لطائف و نفس هوا ،
قوهٔ شهویه و قوهٔ غضبیه گبی شیلردر . هر بر انسانده هر بر لطیفه‌نك
آیری آیری وظیفهٔ عبودیتلری وار . آیری آیری لذتلری ، المری وار .

نفس و هوا ، قوهٔ شهویه و قوهٔ غضبیه بر قاپوجی و ایت حکمنده‌لر .
او یوکسك لطائفی نفسه ، هوایه مسخر ایتمك و وظیفهٔ اصلیه‌لرینی
اونوتدیرمق ، البته ، سقوطدر . ترقی دگلدر . سائر جهتلری بن تعبیر
ایده بیلیرسك .

اوچنجی نکته : انسان ، افعال و عمل جهتنده و سعی مادی اعتباریله
ضعیف بر حیواندر . عاجز بر مخلوقدر . اونك او جهتده‌کی دائرهٔ تصرفاتی
و مالکیتی او قادار دار درکه : الینی اوزاته بیلیر . حتی ، انسانك
الینه ، دیزکینی ویرن حیوانات اهلیه ، انسانك ضعف و عجز و تنبللکندن
بر حصه آلمشلر درکه : یبانی امثاللرینه قیاس ایدلدیگی وقت عظیم فرق
گورولور . اهلی کچی و اوکوز ، یبانی کچی و اوکوز گبی .
فقط ، او انسان ، انفعال و قبول ، دعا و سؤال جهتنده ، شو دنیا
خانده عزیز بر یولجیدر . و اویله بر کریمه مسافر اولمشکه : نهایتسز
رحمت خزینه‌لرینی اوکا آچمش و حدسز بدیع مصنوعاتی و خدمتکارلری
اوکا مسخر ایتمش و او مسافرك تنزهنه و تماشاسنه و استفاده‌سنه

اویله بیوك بر دائره آچوب مهیا ایتمشدر كه ؛ او دائره نك نصف قطری، یعنی
مركزدن محیط حدینه قادار گوزك كسدیگی مقدار، بلكه ؛ خیالك گیدیگی
یره قادار گنیشدر و اوزوندر.

ایشته ؛ اگر انسان، انانیته استناد ایدوب حیات دنیویه یی غایهٔ خیال
ایدرك، درد معیشت ایچنده موقت بعض لذتلر ایچون چالیشسه غایت
طار بر دائره ده بوغولور گیدر. اوكا ویریلن بوتون جهازات و آلات و لطائف
اوندن شكایت ایدرك حشرده اونك علیهنده شهادت ایده جكلر و دعواجی
اولاجقلردر.

اگر ؛ كندینی مسافر بیلسه، مسافر اولدیغی ذات كریمك اذنی دائره سنده
سرمایهٔ عمرینی صرف ایتسه ؛ اویله گنیش بر دائره ایچنده اوزون بر حیات
ابدیه ایچون گوزل چالیشیر. و تنفس ایدوب استراحت ایدر.
صكره ؛ اعلای علیینه قادار گیده بیلیر. هم بو انسانه ویریلن بوتون جهازات
و آلات اوندن ممنون اولاراق لهنده شهادت ایدرلر. اوت، انسانه
ویریلن بوتون شو جهازات عجیبه، بو اهمیتسز حیات دنیا ایچون دگل، بلكه ؛

بك اهمیتلی بر حیات باقیه ایچون ویرلمشلر. چونكه ؛ انسانی حیوان ایله نسبت
ایتسه ك ؛ گوریورز كه، انسان جهازات و آلات اعتباریله چوق زنگیندر.
یوز درجه حیواندن داها زیاده در.

حیات دنیویه لذتنده و حیوانی یاشاییشنده یوز درجه حیواندن آشاغی
دوشر. چونكه، گوردیگی هر لذتده چوق المْ ایزی وار. گچمش زمانك
المْلری، گله جك زمانك قورقولری، و هر لذتك دخی المْ زوالی
اونك ذوقلرینی بوزیور. لذتنده بر اثر بیراقمایور.

فقط ؛ حیوان اویله دگل. المسز بر لذت آلیر، كدرسز بر ذوق ایدر.
نه گچمش زمانك المْلری اونی اینجیدر، نه گله جك زمانك قورقولری
اونی اوركودر. راحتله یاشار، یاتار، خالقنه شكر ایدر.

دیمك ؛ احسن تقویم صورتنده یارادیلان انسان، حیات دنیویه یه
حصر فكر ایتسه ؛ یوز درجه سرمایه جه حیواندن یوكسك اولدیغی
حالده، یوز درجه سرچه قوشی گبی بر حیواندن آشاغی دوشر. باشقه
بر یرده بر تمثیل ایله بو حقیقتی بیان ایتمشدم، مناسبت گلدی. ینه او تمثیلی
تكرار ایدیورم.

شویله که: بر آدم بر خدمتکارینه اون آلتون ویروب مخصوص بر قوماشدن، بر ألبسه یاپدیر، دیر. ایکنجیسنه: بیك آلتون ویرر، بر پوصله ایچنده بعض شیئلر یازیلی او خدمتکارك جیبنه قویار، بر بازاره کوندررر. أولکی خدمتکار اون آلتون ایله اعلا قوماشدن مکمل بر ألبسه آلیر. ایکنجی خدمتکار دیوانه لك ایدوب، أولکی خدمتکاره باقوب جیبنه قونیلان حساب پوصله سنی اوقومیه رق، بر دکانجی یه بیك آلتونی ویره رك بر قات ألبسه ایستدی انصافسز دکانجی قوماشك أك چوروك کندن بر قات ألبسه ویردی. او بدبخت خدمتکار سیدینك حضورینه کلدی، شدتلی بر تأدیب و دهشتلی بر عذاب کوردی.

ایشته، ادنا بر شعوری اولان آکلار که: ایکنجی خدمتکاره ویریلن بیك آلتون، بر قات ألبسه آلمق ایچون دکلدر، بلکه، مهم بر تجارت ایچوندر. عیناً اویله ده، انسانده کی جهازات معنویه و لطائف انسانیه که، هر بری حیوانه نسبةً یوز درجه انبساط ایتمش. مثلا: کوزلك بتون مراتبی فرق ایدن انسانك کوزی، و طعاملرك بتون چشید چشید أذواق مخصوصه لرینی

تمییز ایدن انسانك ذائقهٔ لسانیه سی، و حقائقك بتون اینجه لکلرینه نفوذ ایدن انسانك عقلی، و کمالاتك بتون أنواعنه مشتاق انسانك قلبی کبی سائر جهازلری، آلتلری نره ده؟ حیوانك پك بسیط، یالکز، بر ایکی مرتبه انکشاف ایتمش آلتلری نره ده؟

یالکز، شو فرق وار که: حیوان کندینه خاص بر عملده منحصراً او حیوانده بر جهاز مخصوص زیاده انکشاف ایدر. فقط، او انکشاف خصوصیدر.

انسانك، جهازات زنکینلکی شو سردندر که: عقل و فکر سببیله انسانك حاجه لری، طویغولری فضله انکشاف و انبساط ایتمشدر. و احتیاجاتك کثرتی سببیله، چوق چشید چشید حسیات پیدا اولمشدر. و حساسیتی چوق تنوع ایتمش. و فطرتك جامعیتی سببیله پك چوق مقاصده متوجه، آرزولره مدار اولمش. و پك چوق وظیفهٔ فکریه سی بولندیغی سببیله آلات و جهازاتی زیاده انبساط پیدا ایتمشدر. و عباداتك بتون أنواعنه مستعد بر فطرتده یارادلدیغی ایچون بتون کمالاتك تخوملرینه جامع بر استعداد ویرلمشدر.

ایشته بو، شو درجه جهازاتجه زنگینلك و سرمایه‌جه كثرت، البته اهمیتسز موقت شو حیات دنیویه‌نڭ تحصیلی ایچون ویرلمه‌مشدر. بلكه بو، شویله بر انسانڭ وظیفهٔ اصلیه‌سی نهایتسز مقاصده متوجه وظائفنی گوروب عجز و فقر و قصوریتی عبودیت صورتیله اعلان ایتمك و كلّی نظریله موجوداتڭ تسبیحاتنی مشاهده ایده‌رك شهادت ایتمك و نعمتلر ایچنده امدادات رحمانیه‌یی گوروب شكر ایتمك و مصنوعاتده قدرت ربّانیه‌نڭ معجزاتنی تماشا ایدرك نظر عبرتله تفكّر ایتمكدر.

أی، دنیاپرست! و حیات دنیویّه‌یه عاشق و سرّ احسن تقویمدن غافل انسان! شو حیات دنیویّه‌نڭ حقیقتی بر واقعهٔ خیالیّه‌ده اسكی سعید گورمش، اونی یڭی سعیده دوندرمش اولان شو تمثیلی دیڭله. گوردمكه: بن بر یولجی‌یم. اوزونه یوله گیدیورم. یعنی بو، گونده‌ریلیورم. سیدم اولان ذات بڭا تخصیص ایتدیگی آلتمش آلتوندن تدریجاً بر مقدار پاره ویریوردی. بن ده صرف ایدوب بر اگلنجه‌لی خانه‌یه گلدم. او خانه‌ده بر گیجه ایچنده اون آلتونی قوماره، موماره، اگلنجه‌لره

و شهوتپرستلك یولنده صرف ایتدم. صباحلین الده هیچ پاره قالمدی. بر تجارت ایده‌مدم. گیده‌جگم یر ایچون بر مال آلامدم. یالڭز بو، او پاره‌دن بڭا قالان الملر، گناهلر و اگلنجه‌لردن گلن یاره، بره و كدر بنم الده قالمشدی. بر دنبره او حزین حالده ایكن، اوراده بر آدم پیدا اولدی. بڭا دیدی: بتون بتون سرمایه‌ڭی ضایع ایتدڭ. طوقاته مستحق اولدڭ. گیده‌جگڭ یره، مفلس اولاراق اللرڭ بوش گیده‌جكسڭ. فقط، عقلڭ وارسه توبه قاپوسی آچیقدر. بوندن صوڭره سڭا ویریله‌جك باقی قالان اون‌بش آلتوندن، هر آلدقجه یاریسنی احتیاطاً محافظه ایت.

یعنی بو، گیده‌جگڭ یرده سڭا لازم اولاجق بعض شیلر آل. باقدم نفسم راضی اولمایور. اوچده بریسنی، دیدی. نفسم اوڭا ده اطاعت ایتمدی. صوڭره دردده بریسنی دیدی. باقدم بو، نفسم مبتلا اولدیغی عادتنی ترك ایده‌میور. او آدم بو، حدتله یوزینی چه‌ویردی، گیتدی. بر دنبره او حال دگیشدی. باقدمكه: بن، تونل ایچنده سقوط ایدر گبی بر سرعتله گیدن بر شمندوفر ایچنده‌یم. تلاش ایتدم. فقط، نه چاره‌كه

برطرفه قاچیلماز . غرائبدن اولارق، او شمندوفرك ایكی طرفلرنده یك
جاذبه‌دار چیچكلر، لذیذ میوه‌لر گورینیوردی . بنده عقلسز چوجقلر گبی اونلره
باقوب الیمی اوزاتدم . او چیچكلری قوپارمق و میوه‌لری آلمق ایچون چالیشدم .
او چیچكلر دیكنلی میكنلی . ملاقاتنده الیمه باتیور . قانادیور .
شمندوفرك گیتمه‌سیله مفارقتنده الیمی پارچالایور . بكا بك پاهالیجه
دوشیورلردی . بردن، شمندوفرده‌كی بر خدمه دیدی: بش غروش
ویر، سكا او چیچك و میوه‌لردن ایسته‌دیگك قدار ویره‌جگم . بش غروش
یرینه، الیگك پارچالانمسیله یوز غروش ضرر ایدیورسڭ . هم ده
جزاواردر . اذنسز قوپاره‌مازسڭز . بردن صیقیشدیدن نه وقت
تونل بیته‌جك دییه باشمی چیقاروب ایلری‌یه باقدم . گوردم كه: تونل
قاپوسی یرینه چوق دلیكلر گورونیور . او اوزونه شمندوفردن او دلیكلره
آدملر آتیلیور . بكا مقابل بر دلیك گوردم . ایكی طرفنده ایكی مزار
طاشی دیكیلمش، مراقله دقت ایتدم . او مزار طاشنده بیوك حرفلرله
سعید قدس سره اسمی یازلمش . تأسف و حیرتمدن اُوواه دیدم .

بردن

بردن او خانه قاپوسنده بكا نصیحت ایدن ذاتك سسنی ایشتدم . دیدی:
عقلك باشیگه گلدیمی ؟ دیدم، اوت، گلدی . فقط، قوت قالمدی .
چاره یوق . دیدی: توبه ایت . توكل ایت .
دیدم: ایتدم . آییلدم . اسكی سعید غائب اولمش یگی سعید
اولارق كندیمی گوردم . ایشته، او واقعه خیالیه‌لیه‌یی الله خیر ایتسون
بر ایكی قسمنی بن تعبیر ایده‌جگم، سائر جهتلری سن تعبیر ایت .
او یولجیلق، عالم ارواحدن، رحم مادردن، گنجلكدن، اختیارلقدن
قبردن، برزخدن، حشر كوپریسندن گچن، ابد الآباد طرفنه گیدن
بر یولجیلقدر . آلتمش آلتون ایسه: عمردر كه، او واقعه‌یی گوردیگم
وقت كندیمی قرق بش تخمین ایدیوردم . سندم یوق . فقط، باقی
قالانی اونبشتدن پارسنی آخرته صرف ایتمك ایچون قرآن حكیمك
خالص بر تلمیذی بنی ارشاد ایتدی . او خانه ایسه: بنم ایچون استانبول
ایمش . او شمندوفر ایسه: زماندر . هر ییل، بر واغوندر . او
تونل ایسه: حیات دنیویه‌در . او تیكنلی چیچكلر و میوه‌لر ایسه:

لذائذ نامشروعه در ، لهویات محرمه در که : ملاقات اثناسنده تصوّر
زوالده کی الم ، قلبی قانادییور . مفارقتنده پارچه لایور . جزاسی دخی
چکدیریور . شمدو فرعمله سی دیمشدی : بسه غروسه ویر . اونلرده
ایسته دیکگك قادار ویره جکم . اونك تعبیری شودر که : انسانه!
حلال سعیله ، مشروع دائره ده گوردیکی ذوقلر ، لذّتلر کیفنه کافی ،
حرامه گیرمکه احتیاج براقماز . سائر قسملری سن تعبیر ایده بیلیرسك .

دردنجی نکته : انسان ، شو کائنات ایچنده پك نازك و نازنیندر ،
بر چوجغه بکزر . ضعفنده بیوك بر قوت و عجزنده بیوك بر قدرت واردر
چونکه ، او ضعفك قوتیله و عجزك قدرتیله درکه : شو موجودات اوکا
مسخر اولمشدر .

اگر ، انسان ضعفنی آکلایوب قالاً ، حالاً ، طوراً دعاء ایتسه :
و عجزینی بیلوب استمداد ایتسه ; او تسخیرك شکرینی اداایله برابر
مطلوبلرینه اویله موفق اولور و مقصدلری اوکا اویله مسخر اولورلرکه ;
اقتدار ذاتیسیله ، عشر معشارینه موفق اولاماز .

یالکز ، بعض وقت لسان حال دعاسیله حاصل اولان مطلوبنی
یاکلیسه اولاره کندی اقتدارینه حمل ایدر . مثلا ، طاووغك
یاوروسنك ضعفنده کی قوت ، طاووغی آرسلانه صالدیرر . یکی
دنیایه گلن آرسلانك یاوروسی ، او جاناوار و آچ آرسلانی کندینه
مسخّر ایدوب ، اونی آچ براقوب کندی طوق اولویور .

ایشته ، جای دقت ! ضعفنده کی بر قوت و شایان تماشا بر جلوۀ رحمت
ناصلکه : نازدار بر چوجغك آغلامسیله ، یا ایستمسیله یا حزینه
حالیله مطلوبلرینه اویله موفق اولور و اویله قوللر اوکا مسخر اولورلرکه
او مطلوبلرندن بیکده برینه ; قوتجیکیله یتیشه مز . دیمك ، ضعف
و عجزی اونك حقنده شفقت و حمایتی تحریك ایتدکلری ایچون
کوچوك بارمغیله قهرمانلری کندینه مسخّر ایدر . شیمدی بویله بر چوجوق
او شفقتی انکار و او حمایتی اتهام ایتمك صورتیله ، احمقانه بر غرور ایله
بن قوتمله بونلری تسخیر ایدیورم دیسه ، البته بر طوقات ییه جکدر .

ایشته : انسان دخی خالقنك رحمتنی انکار و حکمتنی اتهام ایده جك

برطرزده کفرانِ نعمت صورتنده قارون گبی: اِنَّمَٓا اُوتِيتُهُ عَلٰى عِلْمٍ ∴ یعنی بن کندی
علمم‌له، کندی اقتدارم‌له قازاندم دیسه؛ البته، سلّهٔ عذابه کندینی
مستحق ایدر.

دیمک شو مشهور سلطنتِ انسانیه و ترقیاتِ بشریه و کمالِ مدنیت، جلب
ایله دگل، جدال ایله دگل بلکه، اوکا، اونک ضعفی ایچون تسخیر ایدلمش.
اونک عجزی ایچون، اوکا معاونت ایدلمش. اونک فقری ایچون، اوکا
احسان ایدلمش. اونک جهلی ایچون، اوکا الهام ایدلمش. اونک
احتیاجی ایچون، اوکا اکرام ایدلمش. و او سلطنتک سببی، قوّت
اقتدار و علمی دگل، بلکه؛ شفقت و رأفتِ ربّانیه، رحمت و حکمتِ
الٰهیه‌در که، اشیایی اوکا تسخیر ایتمشدر.

اوت، برگوزسز عقرب و یا آیاقسز یلان گبی حشراته مغلوب اولان
و برکوچوک قورددن ایپگی گیدیرن و زهرلی بربوجکدن بالی ییدیرن
اونک، اقتداری دگل، بلکه؛ اونک، ضعفنک ثمره‌سی اولان تسخیرِ
ربّانی و اکرامِ رحمانیدر.

ای انسان! مادام حقیقت بویله‌در. غرور و انانیتی براق. الوهیتک
درگاهنده عجزینی و ضعفنی استمداد لساننیله، فقر و حاجاتنی تضرّع و دعاء لساننیله
اعلان ایت. و عبد اولدیغکی گوستر. ∴ حَسْبُنَا اللّٰهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ∴ دی
یوکسل. هم دیه که: بن هیچم، نه اهمیتم وار که؛ بو کائنات برقدیرِ مطلق طرفندن
قصدی اولاراق بکا تسخیر ایدلسون؟ بندن، برشکرِ کلّی ایستنیلیور؟
چونکه، سن چندان نفسک و صورتک اعتباریله هیچ حکمنده‌سک. فقط
وظیفه و مرتبه نقطه‌سنده؛ سن، شو حشمتلی کائناتک دقتلی برسیرجیسی
و شو حکمتلی موجوداتک بلاغتلی برلسانِ ناطقی و شو کتابِ کائناتک آکلایشلی
برمطالعه‌جیسی و شو تسبیح ایدن مخلوقاتک حیرتلی برناظری و شو عبادت
ایدن مصنوعاتک مرحمتلی برواسطه باشیسی حکمنده‌سک.

اوت، ای انسان! سن، نباتی جسمانیتک جهتیله و حیوانی نفسک
اعتباریله صغیر برجزءِ حقیر، برجزءِ فقیر، برمخلوقِ ضعیف برحیوانسک که،
شو دهشتلی موجوداتِ سیّاله‌نک، طالغه‌لری ایچنده چالقانوب گیدیورسک.
فقط، محبتِ الٰهیه‌نک ضیاسنی تضمّن ایدن ایمانک نوریله، منوّر اولان اسلامیتک

تربیه‌سیله تکمل ایدن انسانیت جهتده، عبدیتك ایچنده بر سلطانسڭ. و
جزئیتك ایچنده بر کلّی سڭ. کوچوکلکك ایچنده بر عالم، یعنی بر کائناتسڭ
و حقارتك ایچنده اویله مقامڭ بیوك، و دائرهٔ نظارتڭ گنیش بر ناظرسڭ
دیه بیلیرسڭ که: بنم ربّ رحیم دنیایی بڭا، خانه یاپدی. آی و گونشی
او خانه‌مه بر لامبا و بهاری، بر دسته گل و یازی، بر صفرهٔ نعمت و
حیوانی، بڭا خدمتکار یاپدی. و نباتاتی او خانه‌مڭ زینتلی لوازماتی یاپمشدر

نتیجهٔ کلام: اگر، سن، نفس و شیطانی دیڭله‌ر ایسه‌ڭ أسفل سافلینه
دوشرسڭ. اگر، حق و قرآنی دیڭله‌ر ایسه‌ڭ أعلای علّیینه
چیقار، کائناتڭ گوزل بر تقویمی اولورسڭ.

بشنجی نکته: انسانه! شو دنیایه بر مأمور مسافر اولارق گونده‌رلمش.
چوق اهمیتلی استعدادلر اوڭا ویرلمش. او استعداده گوره اهمیتلی وظیفه‌لر
تودیع ایدلمش. انسانی او غایه و وظیفه‌لره چالیشدیرمق ایچون شدّتلی
تشویقلر و دهشتلی تهدیدلر ایدلمشدر. باشقه یرده ایضاح ایتدیگمز وظیفهٔ
انسانیتڭ و عبودیتڭ أساساتنی شوراده اجمال ایده‌جگز که: احسن تقویم سرّی آکلاشیلسون

ایشته: انسانه، شو کائناته گلدکده اولا غائبانه، صکره حاضرانه مخاطبه صورتنده
بر عبودیتی، بر مناجاتی واردر. شویله که:

برنجی وجه: شودر که: کائناتده گورونن سلطنت ربوبیتی اطاعتکارانه تصدیق
ایدوب کمالاتنه و محاسنه حیرتکارانه نظارتیدر. صکره أسماء قدسیهٔ الٰهیه‌نڭ
نقوشلرندن عبارت اولان بدیع صنعتلری بر برینڭ نظر عبرتلرینه گوستروب دلاللق و
اعلانچیلقدر. صکره، هر بری بر گیزلی خزینهٔ معنویه حکمنده اولان أسماء ربّانیه‌نڭ
جوهرلرینی ادراك ترازیسیله طارتمق، قلبڭ قیمتشناسلغی ایله تقدیرکارانه قیمت
ویرمکدر. صکره، قلم قدرتڭ مکتوباتی حکمنده اولان موجودات صحیفه‌لرینی
آرض و سما یاپراقلرینی مطالعه ایدوب حیرتکارانه تفکّردر. صکره، موجوداتده‌کی
زینتلری و لطیف صنعتلری استحسانکارانه تماشا ایتمکله اونلرڭ فاطر ذو الجمالنڭ
معرفتنه محبّت ایتمك و اونلرڭ صانع ذو الکمالڭ حضورینه چیقماغه و التفاتنه
مظهر اولمغه بر اشتیاقدر.

ایکنجی وجه: حضور و خطاب مقامیدر که: أثردن، مؤثره گچر. گورور که:
صانع ذو الجلال، کندی صنعتڭ معجزه‌لریله، کندینی طانیدیرمق و بیلدیرمك ایستر

اوده : ایمانی ایله معرفت ایله مقابله ایدر . صکره گورور که : بر رب رحیم
رحمتنڭ گوزل میوه لریله کندینی سودیرمك ایستر . اوده : اوڭا حصر محبتله
تخصیص تعبّد ایله کندینی اوڭا سودیرر . صکره گورویور : بر منعم کریم
مادّی و معنوی نعمتلرڭ لذیذ لریله اونی پرورده ایدیور . اوده : اوڭا مقابل
فعلیله ، حالیله ، قالیله ، حتی ، اَلندن گلسه ، بتون حاسه لریله ، جهازاتیله .
شکر و حمد و ثنا ایدر . صکره ، گوریور که : بر جلیل جمیل شو موجوداتڭ
آیینه لرنده کبریا و کمالنی ، جلال و جمالنی اظهار ایدوب نظر دقتی جلب ایدیور .
اوده : اوڭا مقابل الله اکبر ، سبحان الله دیر . محویت ایچنده حیرت
و محبّت ایله سجده ایدر . صکره ، گوریور که : بر غنی مطلق ، بر سخاوت
مطلقه ایچنده نهایتسز ثروتنی ، خزینه لرینی گوستریور . اوده : اوڭا مقابل
تعظیم و ثنا ایچنده کمال افتقار ایله سؤال ایدر و ایستر . صکره ، گوریور که
او فاطر ذو الجلال یریوزینی بر سرگی حکمنده یاپمش ، بتون آنتیقه صنعتلرینی
اوراده تشهیر ایدیور . اوده : اوڭا مقابل ماشاء الله دیه رك تقدیر
ایله ، بارك الله دیه رك تحسین ایله ، سبحان الله دیه رك حیرت ایله

الله اکبر دیه رك استحسان ایله مقابله ایدر . صکره ، گوریور که : بر واحد احد
شو کائنات سراینده تقلید ایدلمز سکّه لریله ، اوڭا مخصوص خاتملریله ، اوڭا منحصر
طرّه لریله ، اوڭا خاص فرمانلریله بتون موجوداته طامغهٔ وحدت قوییور ، و توحیدڭ
آیاتنی نقش ایدیور ، و آفاق عالمڭ اقطارنده وحدانیتڭ بایراغنی دیکیور .
و ربوبیتنی اعلان ایدیور . اوده : اوڭا مقابل تصدیق ایله ، ایمان ایله ،
توحید ایله ، اذعان ایله ، شهادت ایله ، عبودیّت ایله مقابله ایدر .

ایشته : بو جنس عبادات و تفکّرات ایله حقیقی انسان اولور . احسن تقویمده
اولدیغنی گوسترر . ایمانڭ یمنیله أمانته لایق ، أمین بر خلیفهٔ ارض اولور .
أی ، احسن تقویمده یارادیلان ، و سوء اختیاریله أسفل سافلینه طرفنه
گیدن انسان غافل ! بنی دیکله :

بنده سنڭ گبی ، گنجلك سرخوشلغی ایله غفلت ایچنده ، دنیایی خوش و گوزل
گوردیگم حالده ، گنجلك سرخوشلغنده ، اختیارلق صباحنده آیلدیغم وقت
او گوزل ظن ایتدیگم ، آخرته متوجه اولمیان دنیانڭ یوزینی ، ناصل چرکین
گوردیگمی ، و آخرته باقان حقیقی یوزینڭ نه قدر گوزل اولدیغنی

شوگله جك ایكی لوحه یه باق ! سنده گور ! برنجی لوحه أهل ضلالت گبی فقط رغوسه اولمادن غفلت پرده سیله ، أسكیده گوردیگم أهل غفلت دنیاسنك حقیقتنی تصویر ایدر . ایكنجی لوحه ، أهل هدایت وحضورك حقیقت دنیالرینه اشارت ایدر . أسكیده نه طرزده یازلمش ، اوطرزده بیراقدم . شعره بكزر ، فقط ، شعر دگلدر .

برنجی لوحه

بن دنیایه چاغیرما ∴ اوكا گلدم فنا بولدم
دماغفلت حجاب اولدی ∴ ونورحق نهانه گوردم
بتونه أشیاوموجودات ∴ بر رفانی مضر گوردم
وجود دیه ك ، آنی گیدم ∴ آه عدمدی چوق بلا گوردم
حیات دیه ك ، آنی طاتدم ∴ عذاب اندر عذاب گوردم
عقل عینی ، عقاب اولدی ∴ بقائی بر بلا گوردم
عمر عینی ، هوا اولدی ∴ كمال عینی هبا گوردم
عمل عینی ، ریا اولدی ∴ أمل عینی ألم گوردم

وصال نفس زوال اولدی ∴ دوائی عین داء گوردم
بو أنوار ، ظلمات اولدی ∴ بو آحبابی یتیم گوردم
علوم اوهامه قلب اولدی ∴ حكمده بیك سقم گوردم
بو صوتلرنعی موت اولدی ∴ بو آحیایی موات گوردم
لذت عین ألم اولدی ∴ وجودده بیك عدم گوردم
حبیب دیه ك آنی بولدم ∴ آه فراقده چوق ألم گوردم

ایكنجی لوحه

دماغفلت زوال بولدی ∴ ونورحق عیان گوردم
وجود برهان ذات اولدی ∴ حیات مرآت حقدر گور
عقل ، مفتاح كنز اولدی ∴ فنا ، باب بقادر گور
كمالك لمعه سی سوندی ∴ فقط ، شمس جمال وار گور
زوال عینی وصال اولدی ∴ ألم عینی لذتدر گور
عمر ، نفس عمل اولدی ∴ أبد عینی عمردر گور
ظلام ظرف ، ضیا اولدی ∴ بو موتده ، حق حیات وار گور

بتونه أشيا أنيس اولدى ∴ بتونه اصوات ذكردر گور
بتونه ذرات وموجودات ∴ برر ذاكر مسبح گور
فقرم گتر غنا بولدم ∴ عجزده تام قوت وار گور
أگر اللهى بولدڭسه ڭ ∴ بتونه أشيا سنڭدر گور
أگر مالك ملكه مملوكه ڭ ∴ اونڭ ملكى سنڭدر گور
أگر خويه كندى كنديڭه مالكه ڭ ∴ بلا عدى بلادر گور
بلا حد عذابدر طات ∴ بلا غايت آغيردر گور
أگر حقيقى عبد ، خدايه سه ڭ ∴ حدودسز بر صفادر گور
حسابسز بر ثواب وار طات ∴ نهايتسز سعادت گور

∴

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا اِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمْ
رَبِّ اَشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي يَفْقَهُو
قَوْلِي
اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى الذَّاتِ الْمُحَمَّدِيَّةِ اللَّطِيفَةِ الْاَحَدِيَّةِ

شَمْسِ سَمَاءِ الْاَسْرَارْ ∴ ومظهر الانوار ∴ ومركز مدار الجلال ∴
وقطب فلك الجمال ∴ اَللّٰهُمَّ بسره لديك وبسيره اليك
آمن خوفى ∴ واقل عثرتى ∴ واذهب حزنى وحرصى ∴ وكن لى
وخذنى اليك وارزقنى الفناء عنى ولا تجعلنى مفتوناً بنفسى ∴
محجوباً بحسى واكشف لى عن كلّ سرّ مكتوم ∴ ياحى ياقيوّم ∴
ياحى ياقيوّم ∴ ياحى ياقيوم ∴ وارحمنى وارحم حافظ على
وارحم أهل الايمان والقرآن آمين يا ارحم الراحمين
وآخر دعويهم ان الحمد لله ربّ العالمين

∴ ∴ ∴
∴ ∴
∴

اَللّٰهُمَّ بحق اسمك الاعظم اجعل الكاتب توفيق والصاحب
صالح صبحى من عبادك الصالحين الذين لا خوف عليهم ولا هم
يحزنون آمين